

Овим потврђујем да је претходни текст вјеродостојна копија оригиналног Споразума о признавању високошколских квалификација на Западном Балкану, потписаног у Берлину 3. новембра 2022. године, који је депонован у Архиву Министарства вањских послова Републике Сјеверне Македоније.

/Својеручан потпис/
Наташа Дескоска
Замјеник директора
Управа за међународно
право и конзуларне послове
Министарство вањских
послова Републике Сјеверне
Македоније
Скопље, 5. децембра 2022.
године

/Печат:
РЕПУБЛИКА СЈЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
МИНИСТАРСТВО
ВАЊСКИХ ПОСЛОВА
СКОПЈЕ/

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ – Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-3445-70/23
27. новембра 2023. године
Сарајево

Председавајући
Жељко Комшић, с. р.

15

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH broj 01,02-21-1-2103/23 od 31. oktobra 2023. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 9. redovnoj sjednici, održanoj 27. novembra 2023. godine, donijelo

ODLUKU O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA DOKTORA MEDICINE, DOKTORA DENTALNE MEDICINE I ARHITEKATA U KONTEKSTU SREDNJOEVROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Члан 1.

Ratifikuje se Sporazum o priznavanju stručnih kvalifikacija doktora medicine, doktora dentalne medicine i arhitekata u kontekstu Srednjoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu Sporazum), potpisan 3. novembra 2022. godine u Berlinu na engleskom jeziku.

Члан 2.

Текст Споразума у пријеводу гласи:

SPORAZUM O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA DOKTORA MEDICINE, DOKTORA DENTALNE MEDICINE I ARHITEKATA U KONTEKSTU SREDNJOEVROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova¹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (u daljem tekstu "strane"),

U smislu ekonomske integracije, u skladu sa Srednjoevropskim sporazumom o slobodnoj trgovini (CEFTA) 2006., u skladu sa članom V. Općeg sporazuma o trgovini uslugama, te u svrhu podsticanja liberalizacije trgovine uslugama unutar CEFTA-e;

Imajući u vidu ciljeve i prioritete, utvrđene Akcionim planom zajedničkog regionalnog tržišta 2021. – 2024. (CRM), usmjerene na uklanjanje zapreka za priznavanje stručnih kvalifikacija, donošenjem i provođenjem "Okvira Evropske unije (EU) za automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija za 7 zanimanja i EU sistema automatskog priznavanja" koji se zasniva na koordinaciji minimalnih uslova osposobljavanja;

Konstatujući da se nijedna odredba ovog sporazuma ne može tumačiti kao izuzeće strana od njihovih prava i obaveza prema postojećim sporazumima;

Sa ciljem podsticanja mobilnosti stručnjaka, boljeg usklađivanja vještina sa potrebama tržišta rada i povećanja produktivnosti;

Naglašavajući ciljeve promovisanja regulatornog usklađivanja i usklađivanja zakona i propisa strana sa pravom Evropske unije (EU); posebno nastojeći omogućiti slobodno kretanje stručnjaka prenošenjem u regionalni okvir Direktive 2005/36/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 7. septembra 2005. godine o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU od Evropskog parlamenta i Vijeća od 20. novembra 2013.;

Sa namjerom uspostavljanja automatskog priznavanja stručnih kvalifikacija na osnovu minimalnih zahtjeva osposobljavanja i njihovog primjenjivanja na sva tri zanimanja utvrđena ovim sporazumom i gore navedenom Direktivom i imenovanja profesija koje zadovoljavaju primjenu minimalnih zahtjeva osposobljavanja u okviru Aneksa u roku od najviše dvije godine kako bi se to proširilo na ostale četiri profesije nakon usvajanja ovog sporazuma;

dogovorili su se oko sljedećeg:

I POGLAVLJE OPĆE ODREDBE

Члан 1. Сврха

1. Ovim sporazumom se utvrđuju pravila o automatskom priznavanju dokaza o formalnim kvalifikacijama, na osnovu minimalnih uslova osposobljavanja unutar strana, za pristup i obavljanje regulisane profesije, kao i usklađivanju minimalnih uslova osposobljavanja u jednoj ili više drugih strana, a koji

¹ Ova oznaka ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.

omogućuju nosiocima navedene kvalifikacije (u daljem tekstu: stručnjaci) obavljati iste profesije u sklopu strane (u daljem tekstu: strana primalac) koja nije strana u kojoj su stekli stručnu kvalifikaciju (u daljem tekstu: strana izdavalac).

2. Pojmovi korišteni u ovom sporazumu koji imaju rodno značenje, bez obzira koriste li se u muškom ili ženskom rodu, uključuju i muški i ženski rod te bilo koji drugi rod priznat od strana.

Član 2.

Područje

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na fizička lica, kako je definisano u Aneksu I Dodatnog protokola 6, kao stručnjake strane izdavaoca koji žele obavljati regulisanu profesiju u strani primaocu u zavisnosti od usklađenih minimalnih uslova osposobljavanja, bilo na osnovu samozaposlenja ili zaposlenja. Svaka strana će dopustiti stručnjaku stranke izdavaoca, koji posjeduje dokaze o stručnim i formalnim kvalifikacijama u smislu člana 3. stava 1. tačke (b) koje nisu stečene u strani primaocu, da se bavi regulisanom profesijom u smislu člana 3(1)(a) unutar te strane u skladu s njenim pravilima i relevantnim zakonodavstvom. Ovo priznavanje mora poštovati minimalne uslove osposobljavanja utvrđene ovim sporazumom. Ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji nije u skladu sa minimalnim uslovima osposobljavanja, kako je navedeno u ovom sporazumu, priznavanje profesionalne kvalifikacije podliježe općem sistemu priznavanja.

2. Ovaj sporazum se odnosi na sljedeće stručnjake: doktore medicine, doktore dentalne medicine i arhitekte, kako je definisano i navedeno u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III.

3. Svaka strana će podnijeti Zajedničkoj radnoj grupi za priznavanje stručnih kvalifikacija zakone, propise i administrativne odredbe koje donosi u vezi sa izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama u profesijama obuhvaćenim ovim sporazumom.

4. U svrhu provođenja i primjene ovog sporazuma visokoškolske ustanove moraju imati akreditovane studijske programe i/ili licencirane studijske programe usklađene sa minimalnim zahtjevima osposobljavanja iz Aneksa ovog sporazuma.

Član 3.

Definicije

U svrhu ovog sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) "regulisana profesija": profesionalna djelatnost ili grupa profesionalnih djelatnosti, čiji je pristup, obavljanje ili jedan od načina obavljanja, direktno i indirektno, na osnovu zakonskih, regulatornih ili upravnih odredbi podložan posjedovanju posebnih stručnih kvalifikacija; posebno, upotreba stručnog zvanja ograničenog zakonskim, regulatornim ili upravnim odredbama na nosioce određene stručne kvalifikacije predstavlja način bavljenja profesionalnom djelatnošću;

(b) "stručne kvalifikacije": kvalifikacije potvrđene dokazima o formalnim kvalifikacijama, potvrdom o osposobljenosti koju je izdao nadležni organ strane, što je određeno u skladu sa zakonodavnim, regulatornim ili upravnim odredbama te strane, na osnovu stručnog osposobljavanja ili posebnog ispita, i/ili profesionalnog iskustva;

(c) "dokazi o formalnim kvalifikacijama": diplome, svjedočanstva i drugi dokazi koje je izdao organ strane imenovan u skladu sa zakonodavnim, regulatornim ili upravnim odredbama te strane i kojima se potvrđuje uspješan završetak stručnog osposobljavanja stečenog uglavnom u sklopu strane;

(d) "nadležni organ": bilo koji organ ili organ koji je strana ovlastila posebno za izdavanje ili primanje diploma o osposobljavanju i drugih dokumenata ili informacija te za primanje zahtjeva i donošenje odluka iz ovog sporazuma;

(e) "regulisano obrazovanje i osposobljavanje": svako osposobljavanje koje je posebno usmjereno na bavljenje određenom profesijom i koje se sastoji od kursa ili kurseva dopunjenih, prema potrebi, stručnim osposobljavanjem ili probnim radom ili stručnom praksom.

(f) Struktura i nivo stručnog osposobljavanja, probnog rada ili stručne prakse određuju se zakonima, propisima ili administrativnim odredbama dotične strane ili ih nadzire ili odobrava organ određen u tu svrhu;

(g) "profesionalno iskustvo": stvarno i zakonito obavljanje date profesije u okviru strane sa punim ili ekvivalentnim skraćenim radnim vremenom;

(h) "stručni pripravnički staž": period stručne prakse koja se provodi pod nadzorom, pod uslovom da predstavlja uslov za pristup regulisanoj profesiji, a koja se može odvijati tokom ili nakon završetka obrazovanja koje vodi do osposobljenosti;

(i) "fizičko lice" kako je definisano u okviru CEFTA-e;

(j) "Evropski sistem prenosa i prikupljanja bodova ili ECTS bodovi": bodovni sistem za visoko obrazovanje koji se koristi u Evropskom području visokog obrazovanja;

(k) Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ);

(l) CEFTA: Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini;

(m) RCC: Vijeće za regionalnu saradnju.

Član 4.

Učinci priznavanja

Priznavanje stručnih kvalifikacija od strane primaoca omogućava fizičkim licima da u toj strani dobiju pristup istoj profesiji za koju su kvalifikovani u strani izdavaocu i da je obavljaju u strani primaocu pod ne manje povoljnim uslovima od svojih fizičkih lica.

II POGLAVLJE PRINCIPI PRIZNAVANJA

Član 5.

Pravila stručne, zakonske ili upravne prirode

Kada se stručnjak preseli, podliježe profesionalnim pravilima stručne, zakonske ili administrativne prirode koja su direktno povezana sa stručnim kvalifikacijama, kao što su definicija profesije, korišćenje zvanja i ozbiljna profesionalna nesavjesnost koja je direktno i specifično povezana sa zaštitom i sigurnošću potrošača, kao i disciplinske odredbe koje su primjenjive kod strane primaoca na stručnjake koji obavljaju istu profesiju kod strane primaoca.

Član 6.

Principi automatskog priznavanja

1. Svaka strana će priznati dokaze o formalnim kvalifikacijama doktora medicine koji daju pristup profesionalnim aktivnostima doktora medicine sa osnovnim osposobljavanjem i doktora medicine specijaliste, kao i doktora dentalne medicine i doktora specijaliste dentalne medicine, kao i arhitekte, koji su navedeni u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III, koji zadovoljavaju minimalne uslove osposobljavanja iz Aneksa I, Aneksa II i Aneksa III, te će, u svrhu pristupa i obavljanja profesionalnih aktivnosti, dati takvim dokazima isti učinak koji imaju dokazi o formalnim kvalifikacijama koje ona sama izdaje.

Takve dokaze o formalnim kvalifikacijama moraju izdati nadležni organi u stranama koje ih izdaju i moraju biti

propraćeni, prema potrebi, svjedočanstvima navedenim u Aneksu I, Aneksu II, odnosno Aneksu III.

2. Takva ažuriranja neće zahtijevati izmjenu postojećih važnih zakonskih načela u stranama u pogledu strukture zanimanja u vezi sa osposobljavanjem i uslovima pristupa fizičkih lica. Takva ažuriranja će poštovati odgovornost strana za organizaciju obrazovnih sistema.

Član 7.

Opće odredbe o osposobljavanju

Strane će, u skladu sa postupcima specifičnim za svaku stranu, osigurati, potičući kontinuirani profesionalni razvoj, da stručnjaci, čije su stručne kvalifikacije obuhvaćene ovim sporazumom, mogu ažurirati svoje znanje, vještine i kompetencije kako bi održali sigurnu i djelotvornu praksu i bili u toku sa profesionalnim razvojem.

Član 8.

Stečena prava

Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za predmetne profesije, u slučajevima kada dokazi o formalnim kvalifikacijama doktora medicine koji omogućavaju pristup profesionalnim aktivnostima doktora medicine sa osnovnim osposobljavanjem i doktora medicine specijaliste, kao i doktora dentalne medicine i doktora specijaliste dentalne medicine i arhitekta, koje imaju stručnjaci strana, ne zadovoljavaju sve zahtjeve za osposobljavanje iz ovog sporazuma, svaka strana će priznati kao dovoljan dokaz dokaze o formalnim kvalifikacijama koje su izdale te strane u onoj mjeri u kojoj takvi dokazi potvrđuju uspješno završeno osposobljavanje, koje je započelo na datume koje će predložiti Zajednička radna grupa i popraćeno je potvrdom u kojoj se navodi da su nosioci bili djelotvorno i zakonito uključeni u predmetne aktivnosti najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina prije dodjele potvrde.

III POGLAVLJE POSTUPAK PRIZNAVANJA STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Član 9.

Uobičajeni postupak za priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Strana primalac potvrdiće prijem zahtjeva u roku od 30 dana od prijema i obavijestiti podnosioca zahtjeva o svim dokumentima koji nedostaju. Ako podnosilac zahtjeva ne dostavi dopunu dokumentacije, nadležni organ će odbaciti prijavu kao nepotpunu, osim ako kandidat opravda razloge propuštanja roka.

2. Postupak za ispitivanje zahtjeva za odobrenje za obavljanje regulisane profesije mora se dovršiti što je prije moguće i dovesti do propisno potkrijepljene odluke nadležnog organa u strani primaocu u svakom slučaju u roku od tri mjeseca nakon datuma kada je potpuni dosije podnosioca zahtjeva podnesen, a u tim slučajevima razlozi će biti obrazloženi u odluci o priznavanju.

3. Odluka ili nedonošenje odluke u roku podliježe žalbi u skladu sa općim pravilima svake strane.

Član 10.

Traženje pomoći

Priznavanje stručnih kvalifikacija obuhvata mogućnost pribjegavanja djelotvornom mehanizmu pravnog lijeka za podnosioca zahtjeva. U slučaju da se priznanje ne odobri, podnosilac zahtjeva se mora obratiti organu koji je sastavljen drugačije od onog koji je odbilo zahtjev. Taj organ će odlučiti o žalbi nakon što je podnosiocu zahtjeva dao mogućnost da bude saslušan u razumnom vremenskom roku.

Član 11.

Dokumenti i potvrde koji se mogu tražiti od podnosioca zahtjeva u skladu sa ovim sporazumom

1. Dokumenti

(a) Dokaz da je dotična osoba fizičko lice strane.

(b) Dokazi o formalnim kvalifikacijama koje omogućuju pristup predmetnoj regulisanoj profesiji, kako je navedeno u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III.

(c) Dokaz o stručnoj osposobljenosti u smislu člana 3. stava 1. tačke (b), popraćen potvrdom nadležnog organa u kojoj se navodi da je stručnjak djelotvorno i zakonito angažovan u predmetnim aktivnostima najmanje tri uzastopne godine tokom pet godina prije dodjele sertifikata.

(d) Kada nadležni organ strane primaoca zahtjeva od osoba koje se žele baviti regulisanom profesijom dokaz da imaju dobar karakter ili ugled ili da nisu proglasili stečaj, ili kada obustavlja ili zabranjuje bavljenje tom profesijom u slučaju ozbiljne profesionalne povrede ili krivičnog djela, ta strana primalac će prihvatiti kao dovoljan dokaz, u odnosu na podnosioca zahtjeva iz strana koji žele obavljati tu profesiju, dokumente izdate od strane nadležnih organa u strani izdavaocu, koji pokazuju da su ti zahtjevi ispunjeni. Ti organi moraju dostaviti dokumente u roku od dva mjeseca.

(e) Ako nadležni organi strane koja ih je izdala ne izdaju dokumente navedene u prvom podstavu, ti se dokumenti zamjenjuju izjavom pod zakletvom ili, u stranama u kojima ne postoji odredba za izjavu pod zakletvom, svečanom izjavom – koju je dalo dotično fizičko lice pred nadležnim sudskim ili upravnim organom ili, prema potrebi, kvalifikovanim stručnim organom strane izdavaoca; takav organ će izdati potvrdu kojom se potvrđuje vjerodostojnost izjave pod zakletvom ili svečane izjave.

(f) Ako strana primalac zahtjeva od svog stručnjaka koji se namjerava baviti regulisanom profesijom dokument koji se odnosi na fizičko ili mentalno zdravlje podnosioca zahtjeva, ta strana će prihvatiti kao dovoljan dokaz za to dokument koji se zahtjeva u strani koja izdaje dokument. Ako strana izdavalac ne izda takav dokument, stranka primalac će prihvatiti potvrdu koju je izdao nadležni organ u toj strani. U tom slučaju, nadležni organ strane koja ih izdaje moraju dostaviti traženi dokument u roku od mjesec dana.

(g) Kada strana primalac zahtjeva od stručnjaka da se bave regulisanom profesijom,

- dokaz o imovinskom stanju podnosioca zahtjeva,

- dokaz da je podnosilac zahtjeva osiguran od finansijskih rizika koji proizlaze iz profesionalne odgovornosti stručnjaka u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u strani primaocu u pogledu uslova i obima pokrića, ta će strana prihvatiti potvrdu u tom smislu kao dovoljan dokaz koje izdaju tuđe banke i osiguravajuća društva.

(h) Ako strana to zahtjeva od stručnjaka, mora se dostaviti potvrda kojom se potvrđuje nepostojanje privremene ili konačne suspenzije obavljanja profesije ili krivičnih presuda.

2. Ostale potvrde

Kako bi se olakšala primjena ovog sporazuma, strane mogu propisati da, osim dokaza o formalnim kvalifikacijama, fizičko lice koje ispunjava tražene uslove osposobljavanja mora dostaviti potvrdu od nadležnog organa svoje ili bilo koje druge strane koja ih izdaje u kojoj se navodi da ovaj dokaz o formalnim kvalifikacijama ispunjava zahtjeve navedene u ovom sporazumu.

3. Format i jezik

Sve dokumente i potvrde iz ovog člana prihvaćće nadležni organ strane primaoca u formatu i na jeziku utvrđenom zakonodavstvom strane koja ih izdaje. Strana

primalac zadržava pravo zatražiti od podnosioca zahtjeva prevod dokumenata i potvrda na jednom od svojih službenih jezika.

Član 12.

Upotreba stručnih zvanja

1. Ako je u strani primaocu regulisana upotreba stručnog zvanja koje se odnosi na jednu od djelatnosti dotične profesije, podnosioci zahtjeva iz druge strane, koji imaju ovlaštenje za obavljanje regulisane profesije, koristiće se stručnim zvanjem strane primaoca, koje odgovara toj profesiji u toj strani i koristiće sve povezane inicijale.

2. Ako profesiju u strani primaocu reguliše udruženje ili organizacija, podnosioci zahtjeva iz strana neće biti ovlašteni da koriste stručno zvanje koje izdaje ta organizacija ili udruženje, ili njegov skraćeni oblik, osim ako dostave dokaz da su članovi tog udruženja ili organizacije.

3. Ako udruženje ili organizacija članstvo uslovljava određenim kvalifikacijama, to može učiniti samo pod uslovima navedenim u ovom sporazumu, u odnosu na podnosioc zahtjeva iz drugih strana koji posjeduju stručne kvalifikacije.

Član 13.

Upotreba akademskih zvanja

Strana primalac osigurava da se dotičnim fizičkim licima dodijeli pravo korišćenja akademskih zvanja koja su im dodijeljene u strani izdavaocu i njihov skraćeni oblik na jeziku strane izdavaoca. Strana primalac može zahtijevati da nakon zvanja slijedi naziv i adresa ustanove ili ispitnog odbora koje je dodijelilo. Ako se akademsko zvanje strane izdavaoca može zamijeniti u strani primaocu sa zvanjem koje u potonjoj strani zahtjeva dodatno osposobljavanje koje korisnik nije stekao, strana primalac može zahtijevati od korisnika da koristi akademsko zvanje strana izdavaoca u odgovarajućem obliku koji će odrediti strana primalac.

IV POGLAVLJE

DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE PROFESIJE

Član 14.

Poznavanje jezika

1. Strana će, ako smatra potrebnim, zahtijevati od pružaoca usluga koji ima koristi od priznavanja stručnih kvalifikacija da ima dovoljno znanja jezika potrebnog za obavljanje profesije u strani primaocu.

2. Strana će osigurati da sve kontrole koje se provode radi kontrole usklađenosti s obavezom iz stava 1. budu ograničene na dovoljno poznavanje jednog službenog jezika te strane.

3. Svaka kontrola poznavanja jezika mora biti razmjerna aktivnosti koja će se obavljati. Dotičnom stručnjaku dopušteno je uložiti žalbu na takve kontrole prema zakonu strane primaoca.

V POGLAVLJE

ADMINISTRATIVNA SARADNJA

Član 15.

Centralni pristup informacijama

1. Strane će osigurati da sljedeće informacije budu javno dostupne na engleskom jeziku i putem kontaktnih tačaka za usluge:

(a) spisak svih regulisanih profesija u okviru strane uključujući podatke za kontakt osobu za svaku regulisanu profesiju u skladu sa članom 18. stavom 4.;

(b) zahtjeve i postupke za sve profesije regulisane u strani, uključujući sve povezane takse koje plaćaju fizička lica i dokumente koje moraju dostaviti fizička lica;

(c) pojedinosti o tome kako se žaliti, prema zakonima, propisima i administrativnim odredbama, na odluke strana donesene u vezi sa ovim sporazumom.

2. Strane će osigurati da su informacije iz stava 1. pružene na jasan i sveobuhvatan način te da su lako dostupne daljinski i elektronskim putem te da se ažuriraju.

3. Strane će osigurati da se na svaki zahtjev za informacijama upućen kontaktnim tačkama za usluge odgovori što je prije moguće.

Član 16.

Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ) olakšaće i nadzirati sprovođenje i primjenu ovog sporazuma.

2. Članovi JWGRPQ-a će biti, između ostalog, zaduženi za pružanje informacija i pomoći koja je potrebna u vezi sa priznavanjem stručnih kvalifikacija predviđenih ovim sporazumom, kao što su informacije o zakonodavstvu, propisima i administrativnim odredbama koje regulišu priznavanje stručnih kvalifikacija.

3. Opis poslova JWGRPQ-a će biti usvojen najkasnije godinu dana nakon usvajanja ovog sporazuma.

Član 17.

Transparentnost

1. Strane će obavijestiti JWGRPQ o spisku svih postojećih regulisanih profesija, navodeći aktivnosti koje pokriva svaka profesija, te spisak regulisanog obrazovanja i osposobljavanja te osposobljavanja sa posebnom strukturom, najkasnije 18 mjeseci nakon donošenja ovog Sporazuma. O svakoj promjeni tih spiskova takođe će se bez nepotrebnog odgađanja obavijestiti JWGRPQ. Sekretarijati CEFTA-e i RCC-a uspostaviće i održavati javno dostupnu bazu podataka o regulisanim profesijama, uključujući opći opis aktivnosti koje pokriva svaka profesija.

2. Strane će ispitati postoje li zahtjevi prema njihovom pravnom sistemu koji ograničavaju pristup profesiji ili njeno bavljenje nosiocima određene stručne kvalifikacije, uključujući korišćenje stručnih zvanja i profesionalne aktivnosti dopuštene pod takvim zvanjem, navedene u ovom članu kao 'zahtjevi' su kompatibilni sa sljedećim principima:

(a) zahtjevi ne smiju biti ni direktno ni indirektno diskriminirajući;

(b) zahtjevi moraju biti opravdani najvažnijim razlozima od općeg interesa;

(c) zahtjevi moraju biti prikladni za osiguranje postizanja cilja kojem se teži i ne smiju prelaziti ono što je potrebno za postizanje tog cilja;

(d) Strane će obavijestiti JWGRPQ o svojim nalazima.

Član 18.

Principi administrativne saradnje

1. Strane će blisko sarađivati i pružati uzajamnu pomoć kako bi olakšale provođenje i primjenu ovog sporazuma. One osiguravaju povjerljivost informacija koje razmjenjuju.

2. Putem JWGRPQ-a, strane će razmjenjivati informacije koje smatraju potrebnima za obavljanje aktivnosti prema ovom sporazumu. Pritom će poštivati pravila o zaštiti ličnih podataka predviđena relevantnim zakonodavstvom strana.

3. Svaka strana će razmjenjivati informacije sa drugim stranama putem JWGRPQ-a o procesima kojima će dodjeljivati ili primati dokaze o formalnim kvalifikacijama i druge dokumente ili informacije te primati prijave i donositi odluke iz ovog sporazuma.

4. Putem JWGRPQ-a, svaka strana će dati drugim stranama ime osobe za kontakt za svaku regulisanu profesiju.

koja će pružiti sve relevantne informacije i podržati saradnju između strana u vezi sa tom specifičnom regulisanom profesijom.

VI POGLAVLJE ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19. Prenošenje

Strane će donijeti zakone, propise i administrativne odredbe potrebne za usklađivanje sa ovim sporazumom najkasnije osamnaest mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma u skladu sa članom 21. Strane će o tome obavijestiti JWGRPQ.

Član 20. Aneksi

1. Svi aneksi čine sastavni dio ovog sporazuma.
2. Informacije koje strane moraju dostaviti u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III dostavljaju nadležni organi i dostavljaju se JWGRPQ-u najkasnije 18 mjeseci nakon što ovaj sporazum stupi na snagu u skladu sa članom 21.
3. Strane će osigurati da JWGRPQ ažurira informacije navedene u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III i prema potrebi ih dopunjuje u skladu sa članom 6. stavom 1. tačkom 2. ovog sporazuma.

Član 21.

Stupanje na snagu

1. Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju u skladu sa relevantnim zahtjevima. Službeno obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju će biti pohranjeno kod depozitara.
2. Ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon polaganja trećeg službenog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju za stranke koje su deponovale svoje službeno obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.
3. Za svaku stranu koja položi svoje službeno obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju nakon datuma polaganja trećeg službenog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon dana na koji ta strana položi svoje službeno obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.
4. Sjeverna Makedonija će djelovati kao depozitar i obavijestiti sve strane ovog sporazuma o svakom obavještenju primljenom u skladu sa ovim članom i bilo kojoj drugoj radnji ili obavještenju koje se odnosi na ovaj sporazum.

Član 22.

Izmjene i dopune

1. Svaka strana može predložiti izmjene i dopune Sporazuma slanjem pismenog obavještenja depozitaru. Depozitar će ovo obavještenje proslijediti JWGRPQ-u iz člana 16. ovog sporazuma.
2. Prijedlozi izmjena i dopuna usvajaju se konsenzusom svih članova JWGRPQ. Ovi prijedlozi će se uputiti organu CEFTA-e nadležnom za trgovinu uslugama.
3. Nakon usvajanja, izmjene i dopune dostavljaju se stranama na ratifikaciju ili odobrenje.
4. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu sa pravilima i postupkom iz člana 21. ovog sporazuma.

Član 23.

Trajanje i otkazivanje

1. Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeni vremenski period.
2. Svaka strana može, u bilo koje vrijeme, otkazati Sporazum slanjem pisanog obavještenja depozitaru, koji će obavijestiti druge strane o ovom otkazu.

3. Takvo otkazivanje stupa na snagu šest mjeseci nakon datuma kada je depozitar primio obavještenje.

Član 24.

Svi sporovi proizašli iz ovog sporazuma rješavaće se kroz Mehanizam za rješavanje sporova CEFTA 2006.

Član 25.

Pristupanje strana CEFTA-e

Strane priznaju prava bilo koje strane CEFTA-e da pristupi ovom sporazumu.

Sporazum je sastavljen na engleskom jeziku u jednoj originalnoj verziji, koja ostaje u posjedu depozitara. Svaka strana će dobiti jedan ovjereni primjerak Sporazuma.

U Berlinu, 3. 11. 2022. godine

/Svojeručan potpis/	/Svojeručan potpis/
/Svojeručan potpis/	/Svojeručan potpis/
/Svojeručan potpis/	/Svojeručan potpis/

Priznavanje na osnovu usklađivanja minimalnih uslova osposobljavanja

DOKTOR MEDICINE

Član 1. Osnovno medicinsko osposobljavanje

1. Upis na osnovno medicinsko osposobljavanje uslovljen je posjedovanjem kvalifikacije ili svjedočanstva koje omogućava pristup univerzitetima, za predmetni studij.
2. Osnovno medicinsko osposobljavanje sastoji se od ukupno najmanje pet godina studija, koje se dodatno može izraziti sa ekvivalentnim ECTS bodovima, i sastoji se od najmanje 5.500 sati teoretskog i praktičnog osposobljavanja koje se provodi ili je pod nadzorom Univerziteta.
3. Osnovno medicinsko osposobljavanje garantuje da je dotična osoba stekla sljedeća znanja i vještine:
 - (a) odgovarajuće poznavanje nauka na kojima se zasniva medicina i dobro razumijevanje naučnih metoda uključujući principe mjerenja bioloških funkcija, vrednovanje naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;
 - (b) dovoljno poznavanje građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja i fizičke i socijalne okoline čovjeka;
 - (c) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i praksi koje mu daju koherentnu sliku mentalnih i fizičkih bolesti, medicine sa stajališta profilakse, dijagnoze i terapije te ljudske reprodukcije;
 - (d) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolnicama pod odgovarajućim nadzorom.

Član 2. Specijalističko medicinsko osposobljavanje

1. Prijem na specijalističko medicinsko osposobljavanje uslovljen je završetkom i potvrdom osnovnog programa medicinskog osposobljavanja iz člana 1. Aneksa I tokom kojeg je osposobljeni stekao odgovarajuće znanje iz osnovne medicine.
 2. Specijalističko medicinsko osposobljavanje obuhvata teoretsko i praktično osposobljavanje na univerzitetskoj ili medicinskoj nastavnoj bolnici ili, prema potrebi, u ustanovi za medicinsku skrb koju su za tu svrhu odobrila nadležna tijela.

Strane će osigurati da minimalno trajanje specijalističkih medicinskih osposobljavanja iz člana 7. Aneksa I nije kraće od trajanja predviđenog u toj tački. Osposobljavanje se provodi pod nadzorom nadležnih organa. Obuhvata lično učestvovanje doktora medicine pripravnika u aktivnostima i obavezama koje podrazumijevaju predmetne službe.
- Osposobljavanje će se provoditi sa punim radnim vremenom u posebnim ustanovama koje priznaju nadležni organi. To uključuje učestvovanje u cjelokupnom nizu medicinskih aktivnosti odjeljenja na kojem se osposobljavanje

provodi, uključujući dežurstva, na način da specijalizant svu svoju profesionalnu aktivnost posveti svojem praktičnom i teoretskom osposobljavanju tokom radne sedmice i tokom godine, u skladu sa postupcima propisanim od strane nadležnih organa. U skladu sa tim, ta radna mjesta podliježu odgovarajućoj naknadi.

3a. Strane mogu predvidjeti, u relevantnom zakonodavstvu, djelimična izuzeća od dijelova specijalističkog medicinskog osposobljavanja navedenih u članu 7. Aneksa I, koja će se primjenjivati od slučaja do slučaja pod uslovom da je taj dio osposobljavanja pohađan već tokom drugog specijalističkog osposobljavanja navedenog u članu 7. Aneksa I, za koji je stručnjak već stekao stručnu kvalifikaciju u strani. Strane će osigurati da odobreno izuzeće ne iznosi više od polovine minimalnog trajanja dotičnog specijalističkog medicinskog osposobljavanja.

Svaka strana će obavijestiti Multilateralni odbor i druge strane o svom dotičnom zakonodavstvu za takva djelimična izuzeća.

4. Strane će izdavanje dokaza o specijalističkom medicinskom osposobljavanju uslovljavati posjedovanjem dokaza o osnovnom medicinskom osposobljavanju iz člana 7. Aneksa I.

Član 3. Vrste specijalističkih medicinskih osposobljavanja

Dokazi o formalnim kvalifikacijama doktora specijalista su takvi dokazi koje dodjeljuju nadležni organi, a koji odgovaraju, za predmetno specijalizirano osposobljavanje, zvanjima koja se koriste u različitim stranama i na koje se upućuje u članu 7. Aneksa I.

Član 4. Posebno osposobljavanje iz opšte medicinske prakse

1. Prijem na posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse uslovljen je završetkom i vrednovanjem osnovnog programa medicinskog osposobljavanja iz člana 1. Aneksa I tokom kog je pripravnik stekao relevantno znanje o osnovnoj medicini.

2. Posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse koja vodi do dodjele dokaza o formalnim kvalifikacijama izdatim prije [1. januara 2006.] traje najmanje dvije godine na puno radno vrijeme. U slučaju dokaza o formalnim kvalifikacijama izdatim nakon tog datuma, osposobljavanje će trajati najmanje tri godine sa punim radnim vremenom.

Ako program osposobljavanja iz člana 1. Aneksa I uključuje praktičnu obuku koju provodi odobrena bolnica koja posjeduje odgovarajuću opću medicinsku opremu i usluge ili kao dio odobrene opće medicinske prakse ili odobrenog centra u kojem ljekari pružaju primarnu medicinsku njegu, trajanje tog praktičnog osposobljavanja može, do najviše jedne godine, biti uključeno u trajanje predviđeno u prvom podstavu za potvrde o osposobljavanju izdate na dan ili nakon [1. januara 2006. god.].

Mogućnost predviđena drugim podstavom će biti dostupna samo za strane u kojima je posebna obuka iz opće medicinske prakse trajala dvije godine [od 11. januara 2001.].

3. Posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse provodi se u punom radnom vremenu, pod nadzorom nadležnih organa. To će biti više praktično nego teoretski.

Praktično osposobljavanje se provodi, s jedne strane, najmanje šest mjeseci u odobrenoj bolnici koja posjeduje odgovarajuću opremu i usluge, a s druge strane, najmanje šest mjeseci kao dio odobrene opće medicinske prakse ili odobrenog centra na kojoj ljekari pružaju primarnu zdravstvenu njegu.

Praktično obrazovanje odvijace se u saradnji sa drugim zdravstvenim ustanovama ili strukturama opće medicine.

Međutim, ne dovodeći u pitanje minimalne periode utvrđene u drugom podstavu, praktična obuka može se provoditi tokom perioda ne dužeg od šest mjeseci u drugim odobrenim ustanovama ili zdravstvenim strukturama koje se bave općom medicinom.

Oposobljavanje će zahtijevati lično učestvovanje pripravnika u profesionalnim aktivnostima i odgovornostima osoba sa kojima radi.

4. Strane uslovljavaju izdavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz opće medicinske prakse posjedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama iz osnovnog medicinskog osposobljavanja iz člana 6. Aneksa I.

5. Strane mogu izdati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz člana 6. Aneksa I doktoru koji nije završio obuku predviđenu ovim članom, ali koji je završio drugu, dopunsku obuku, što je potvrđeno dokazima o formalnim kvalifikacijama izdatim od strane nadležnog organa. Oni, međutim, ne smiju izdavati dokaze o formalnim kvalifikacijama osim ako ne potvrđuju znanje na nivou koji je kvalitativno jednak znanju stečenom tokom obuke predviđene ovim članom.

Strane će, između ostalog, odrediti u kojoj mjeri dopunsko osposobljavanje i profesionalno iskustvo koje je podnosilac zahtjeva već stekao, mogu zamijeniti osposobljavanje predviđeno ovim članom.

Strane mogu izdati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz člana 6. Aneksa I samo ako je podnosilac zahtjeva stekao najmanje šest mjeseci iskustva opće medicine u ordinaciji opće medicine ili u centru u kojem doktori pružaju primarnu zdravstvenu zaštitu iz stava 3.

Član 5. Obavljanje stručne djelatnosti doktora opće medicine

Svaka strana će obavljanje djelatnosti doktora opće prakse u okviru svog domaćeg sistema socijalne sigurnosti usloviti posjedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama iz člana 6. Aneksa I.

Strane mogu od ovog uslova izuzeti osobe koje trenutno prolaze posebnu obuku iz opće medicine.

Član 6. Dokaz o formalnim kvalifikacijama iz osnovnog medicinskog osposobljavanja

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Organ koji dodjeljuje kvalifikaciju	Propratna potvrda uz kvalifikaciju	Referentni datum

Član 7. Dokaz o formalnim kvalifikacijama za ljekare specijaliste

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Organ koji dodjeljuje kvalifikaciju	Referentni datum

Član 8. Nazivi osposobljavanja iz specijalističke medicine

Strana	Naziv	Naziv
	Anestezija	Opća hirurgija
	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Neurološka hirurgija	Akušerstvo i ginekologija
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Opća (interna) medicina	Oftalmologija
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Otorinolaringologija	Pedijatrija
	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv

Strana	Respiratorna medicina	Urologija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Ortopedija	Patološka anatomija
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Neurologija	Psihijatrija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Dijagnostička radiologija	Radioterapija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Plastična hirurgija	Klinička biologija
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Mikrobiologija - bakteriologija	Biološka hemija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Imunologija	Torakalna hirurgija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Pedijatrija	Vaskularna hirurgija
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Kardiologija	Gastroenterologija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Reumatologija	Opća hematologija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Endokrinologija	Fizioterapija
	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Neuropsihijatrija	Dermatovenerologija
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Radiologija	Dječija psihijatrija
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Gerijatrija	Bolesti bubrega
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Gerijatrija	Bolesti bubrega
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Infektivne bolesti	Socijalna medicina
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Farmakologija	Medicina rada
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Alergologija	Nuklearna medicina
	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Maksilofacijalna hirurgija (osnovno medicinsko osposobljavanje)	Biološka hematologija
	Minimalni period	Minimalni period

	osposobljavanja: 5 godina	osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Stomatologija	Dermatologija
	Minimalni period osposobljavanja: 3 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Venerologija	Tropska medicina
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Gastroenterološka hirurgija	Urgentna medicina
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Klinička neurofiziologija	Dentalna, oralna i maksilofacijalna hirurgija (osnovno medicinsko i stomatološko osposobljavanje)
	Minimalni period osposobljavanja: 4 godina	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Medicinska onkologija	Medicinska genetika
	Minimalni period osposobljavanja: 5 godina	Minimalni period osposobljavanja: 4 godine

Član 9. Dokaz o formalnom obrazovanju općeg ljekara

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Stručno zvanje	Referentni datum

ANEKS II DOKTORI DENTALNE MEDICINE

Sve odredbe iz Aneksa I su uzete iz EU direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Član 1. Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine

1. Pristup osnovnom osposobljavanju doktora dentalne medicine podrazumijeva posjedovanje diplome ili svjedocanstva koje omogućava pristup, za predmetne studije, univerzitetima ili visokoškolskim ustanovama nivoa koji je priznat kao ekvivalentan, kod strane.

2. Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine sastoji se od ukupno najmanje pet godina studija, što se dodatno može izraziti sa ekvivalentnim ECTS bodovima, i sastoji se od najmanje 5.000 sati redovnog teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje obuhvata najmanje program opisan u članu 4. Aneksa II i koji se provodi na univerzitetu, u visokoškolskoj ustanovi koja pruža osposobljavanje priznato kao ekvivalentni nivo ili pod nadzorom univerziteta.

3. Osnovnim osposobljavanjem doktora dentalne medicine se garantuje da je dotična osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

(a) odgovarajuće poznavanje nauka na kojima se zasniva stomatologija i dobro razumijevanje naučnih metoda, uključujući principe mjerenja bioloških funkcija, evaluaciju naučno utvrđenih činjenica i analizu podataka;

(b) odgovarajuće poznavanje konstitucije, fiziologije i ponašanja zdravih i bolesnih osoba te uticaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čovjeka, u mjeri u kojoj ti faktori utiču na stomatologiju;

(c) odgovarajuće poznavanje građe i funkcije zuba, usta, vilice i pripadajućih tkiva, zdravih i bolesnih, te njihov odnos prema općem zdravstvenom stanju te fizičkom i socijalnom blagostanju pacijenta;

(d) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje doktoru dentalne medicine daju koherentnu sliku anomalija, lezija i bolesti zuba, usta, vilice i pripadajućih tkiva te preventivne, dijagnostičke i terapijske stomatologije;

(e) odgovarajuće kliničko iskustvo pod odgovarajućim nadzorom.

Ovim osposobljavanjem se stiču vještine potrebne za obavljanje svih aktivnosti prevencije, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti zuba, usta, vilice i pripadajućih tkiva.

Član 2. Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine

1. Prijem na specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine zavisi od završetka i validacije osnovnog osposobljavanja doktora dentalne medicine iz člana 1. Aneksa II.

2. Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvata teoretsku i praktičnu nastavu na univerzitetskom centru, u nastavnom i istraživačkom centru za liječenje ili, prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su za to odobrili nadležni organi.

Redovna specijalistička stomatološka predavanja moraju trajati najmanje tri godine i nadzirati ih nadležni organi. Oni će uključivati lično učestvovanje doktora dentalne medicine koji se obučava da bude specijalist za djelatnosti i odgovornosti dotične ustanove.

3. Strane će izdavanje dokaza o specijalističkom osposobljavanju doktora dentalne medicine uslovljavati posjedovanjem dokaza o osnovnom osposobljavanju doktora dentalne medicine iz člana 5. Aneksa II.

Član 3. Obavljanje profesionalne djelatnosti doktora dentalne medicine

1. Za potrebe ove direktive, profesionalne djelatnosti doktora dentalne medicine su djelatnosti definisane u stavu 3. i koje se provode prema stručnim kvalifikacijama navedenim u članu 5. Aneksa II.

2. Profesija doktora dentalne medicine zasniva se na osposobljavanju doktora dentalne medicine iz člana 1. i 2. Aneksa II i predstavlja posebnu profesiju koja se razlikuje od ostalih općih ili specijalizovanih medicinskih profesija. Obavljanje djelatnosti doktora dentalne medicine zahtijeva posjedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz člana 5. Aneksa II.

3. Strane će osigurati da doktori dentalne medicine uopćeno imaju pristup i obavljaju aktivnosti prevencije, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti koje zahvataju zube, usta, vilice i pripadajuća tkiva, uzimajući u obzir regulatorne odredbe i pravila strukovne etike na referentne datume iz člana 5. Aneksa II.

Član 4. Studijski program za doktore dentalne medicine

Studijski program koji vodi do dokaza o formalnoj kvalifikaciji u stomatologiji uključuje minimalno sljedeće predmete. Jedan ili više ovih predmeta može se predavati u kontekstu drugih disciplina ili u vezi sa njima.

A. Osnovni predmeti: Hemija Fizika Biologija	B. Medicinsko-biološki predmeti i opšti medicinski predmeti: Anatomija Embriologija Histologija, uključujući citologiju Psihologija Biohemija (ili psihološka hemija)	C. Predmeti koji su direktno povezani sa stomatologijom: Protetika Stomatološki materijali i oprema Konzervativna stomatologija Preventivna stomatologija
	Patološka anatomija Opšta patologija Farmakologija Mikrobiologija Higijena Preventivna medicina i epidemiologija	Anestetici i sedacija Oralna hirurgija Posebna patologija Klinička praksa Pedodontija Ortodoncija Parodontologija Dentalna radiologija
	Radiologija Fizioterapija	Dentalna okluzija i funkcija vilice,

Opšta hirurgija Opšta medicina, uključujući i pedijatriju Otorinolaringologija Dermatovenerologija Opšta psihologija – psihopatologija – neuropatologija Anestezija	Profesionalna organizacija, etika i zakonodavstvo Socijalni aspekti stomatološke Prakse Prakse Prakse Maksilofacijalna hirurgija
--	---

Član 5. Dokaz o formalnim kvalifikacijama doktora dentalne medicine

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Organ koji dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Prpratna potvrda uz dokaz o kvalifikaciji	Stručno zvanje	Referentni datum
--------	-----------------------------------	---	---	----------------	------------------

Član 6. Dokaz o formalnim kvalifikacijama doktora specijaliste dentalne medicine

Oralna hirurgija

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Organ koji dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Referentni datum
--------	-----------------------------------	---	------------------

Ortodoncija

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Organ koji dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Referentni datum
--------	-----------------------------------	---	------------------

ANEKS III ARHITEKT

Član 1. Osposobljavanje arhitekata

1. Osposobljavanje arhitekate se sastoji od:

(a) najmanje ukupno pet godina redovnog studija na univerzitetu ili sličnoj nastavnoj ustanovi, što dovodi do uspješnog polaganja ispita na univerzitetskom nivou;

2. Arhitektura je glavna komponenta studija iz stava 1. Na studiju mora biti uspostavljena ravnoteža između teoretskih i praktičnih aspekata arhitektonskog osposobljavanja i mora se garantovati bar sticanje sljedećih znanja, vještina i kompetencija:

(a) sposobnost izrade arhitektonskih projekata koji zadovoljavaju i estetske i tehničke zahtjeve;

(b) odgovarajuće poznavanje historije i teorije arhitekture i srodnih umjetnosti, tehnologija i humanističkih nauka;

(c) poznavanje likovnih umjetnosti kao uticaj na kvalitet arhitektonskog oblikovanja;

(d) odgovarajuće poznavanje urbanog dizajna, planiranja i vještina uključenih u proces planiranja;

(e) razumijevanje odnosa između ljudi i građevina, između građevina i njihove okoline, te potrebe povezivanja građevina i prostora između njih sa ljudskim potrebama i mjerilima;

(f) razumijevanje profesije arhitekate i uloge arhitekate u društvu, posebno u pripremi zadataka koji uzimaju u obzir društvene faktore;

(g) razumijevanje metoda istraživanja i pripreme zadatka za projekat;

(h) razumijevanje konstrukcijskog dizajna te konstrukcijskih i inženjerskih problema povezanih sa projektovanjem zgrade;

(i) odgovarajuće poznavanje fizičkih problema i tehnologija te funkcije građevina kako bi im se osigurali unutrašnji uslovi udobnosti i zaštite od klimatskih prilika, u okviru održivog razvoja;

(j) potrebne vještine projektovanja kako bi se zadovoljili zahtjevi korisnika zgrade unutar ograničenja propisanih faktorima troškova i građevinskim propisima;

(k) odgovarajuće poznavanje industrija, organizacija, propisa i postupaka uključenih u prevođenje koncepata projekta u građevine i integracija planova u cjelokupno planiranje.

3. Broj godina akademskog studija iz stava 1. može se dodatno izraziti ekvivalentnim ECTS bodovima.

Član 2. Obavljanje profesionalne djelatnosti arhitekata

1. U smislu ovog sporazuma, profesionalnim poslovima arhitekate smatraju se poslovi koji se redovno obavljaju pod stručnim zvanjem 'arhitekt'.

Član 3. Dokaz o formalnim kvalifikacijama arhitekate

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Organ koji dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Popratna potvrda uz dokaz o kvalifikaciji	Referentna akademska godina

Ovim potvrđujem da je prethodni tekst vjerodostojna kopija originalnog Sporazuma o priznavanju stručnih

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-3445-71/23
27. novembra 2023. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Željko Komšić, s. r.

Na temelju članka V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH broj 01,02-21-1-2103/23 od 31. listopada 2023. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 9. redovitoj sjednici, održanoj 27. studenoga 2023. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA DOKTORA MEDICINE, DOKTORA DENTALNE MEDICINE I ARHITEKATA U KONTEKSTU SREDNJOEUROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ TRGOVINI

Članak 1.

Ratificira se Sporazum o priznavanju stručnih kvalifikacija doktora medicine, doktora dentalne medicine i arhitekata u kontekstu Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (u daljnjem tekstu Sporazum), potpisan 3. studenoga 2022. godine u Berlinu na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

**SPORAZUM
O PRIZNAVANJU STRUČNIH KVALIFIKACIJA
DOKTORA MEDICINE, DOKTORA DENTALNE
MEDICINE I ARHITEKATA U KONTEKSTU
SREDNJOEUROPSKOG SPORAZUMA O SLOBODNOJ
TRGOVINI**

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova¹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (u daljnjem tekstu: strane),

U smislu ekonomske integracije, u skladu sa Srednjoeuropskim sporazumom o slobodnoj trgovini (CEFTA) 2006., u suglasju s člankom V. Općeg sporazuma o trgovini uslugama, te u svrhu poticanja liberalizacije trgovine uslugama unutar CEFTA-e;

Imajući u vidu ciljeve i prioritete utvrđene Akcijskim planom zajedničkog regionalnog tržišta 2021. - 2024. (CRM), usmjerene na uklanjanje prepreka za priznavanje stručnih kvalifikacija, donošenjem i provođenjem "Okvira Europske unije za automatsko priznavanje stručnih kvalifikacija za 7

zanimanja i EU sustava automatskog priznavanja" koji se zasniva na koordinaciji minimalnih uvjeta osposobljavanja;

Konstatirajući da se nijedna odredba ovog sporazuma ne može tumačiti kao izuzeće strana od njihovih prava i obveza prema postojećim sporazumima;

S ciljem poticanja mobilnosti stručnjaka, boljeg usklađivanja vještina s potrebama tržišta rada i povećanja produktivnosti;

Naglašavajući ciljeve poticanja regulatornog usklađivanja i usklađivanja zakona i propisa strana s pravom Europske unije (EU); posebno nastojeći omogućiti slobodno kretanje stručnjaka prenošenjem u regionalni okvir Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU od Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenog 2013.;

S namjerom uspostavljanja automatskog priznavanja stručnih kvalifikacija na temelju minimalnih zahtjeva osposobljavanja i njihove primjene na sva tri zanimanja utvrđena ovim sporazumom i naprijed navedenom Direktivom i imenovanja profesija koje zadovoljavaju primjenu minimalnih zahtjeva osposobljavanja u okviru Aneksa u roku od najviše dvije godine, kako bi se to proširilo na ostale četiri profesije nakon usvajanja ovog sporazuma,

dogovorili su se oko sljedećeg:

¹ Ova oznaka ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

I POGLAVLJE OPĆE ODREDBE

Članak 1. Svrha

1. Ovim se sporazumom utvrđuju pravila o automatskom priznavanju dokaza o formalnim kvalifikacijama, na temelju minimalnih uvjeta osposobljavanja unutar strana, za pristup i obavljanje regulirane profesije, kao i usklađivanju minimalnih uvjeta osposobljavanja u jednoj ili više drugih strana, a koji omogućuju nositeljima navedene kvalifikacije (u daljnjem tekstu: stručnjaci) obavljanje iste profesije u sklopu strane (u daljnjem tekstu: strana primatelj) koja nije strana u kojoj su stekli stručnu kvalifikaciju (u daljnjem tekstu: strana izdavatelj).

2. Pojmovi korišteni u ovom sporazumu koji imaju rodno značenje, bez obzira na to koriste li se u muškom ili ženskom rodu, uključuju i muški i ženski rod te bilo koji drugi rod priznat od strana.

Članak 2. Područje

1. Ovaj se sporazum primjenjuje na fizičke osobe, kako je definirano u Aneksu I Dodatnog protokola 6, kao stručnjake strane izdavatelja koji žele obavljati reguliranu profesiju u strani primatelju u zavisnosti od usklađenih minimalnih uvjeta osposobljavanja, bilo to na temelju samozaposlenja ili zaposlenja. Svaka će strana dopustiti stručnjaku strane izdavatelja, koji posjeduje dokaze o stručnim i formalnim kvalifikacijama u smislu članka 3. stavak 1. točke (b) koje nisu stečene u strani primatelju, da se bavi reguliranom profesijom u smislu članka 3(1)(a) unutar te strane u skladu s njezinim pravilima i relevantnim zakonodavstvom. Ovo priznavanje mora poštovati minimalne uvjete osposobljavanja utvrđene ovim sporazumom. Ako dokaz o formalnoj kvalifikaciji nije u skladu s minimalnim uvjetima osposobljavanja, kako je navedeno u ovom sporazumu, priznavanje profesionalne kvalifikacije podliježe općem sustavu priznavanja.

2. Ovaj se sporazum odnosi na sljedeće stručnjake: doktore medicine, doktore dentalne medicine i arhitekte, kako je definirano u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III.

3. Svaka će strana podnijeti Zajedničkoj radnoj grupi za priznavanje stručnih kvalifikacija zakone, propise i administrativne odredbe koje donosi u vezi s izdavanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama u profesijama koje su obuhvaćene ovim sporazumom.

4. U svrhu provođenja i primjene ovog sporazuma, visokoškolske ustanove moraju imati akreditirane studijske programe i/ili licencirane studijske programe usklađene s minimalnim zahtjevima osposobljavanja iz Aneksa ovog sporazuma.

Članak 3. Definicije

U svrhu ovog sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) "regulisana profesija": profesionalna djelatnost ili grupa profesionalnih djelatnosti, čiji je pristup, obavljanje ili jedan od načina obavljanja, izravno i neizravno, na temelju zakonskih, regulatornih ili upravnih odredbi podložen posjedovanju posebnih stručnih kvalifikacija; posebno, upotreba stručnog zvanja ograničenog zakonskim, regulatornim ili upravnim odredbama na nositelje određene stručne kvalifikacije predstavlja način bavljenja profesionalnom djelatnošću;

(b) "stručne kvalifikacije": kvalifikacije potvrđene dokazima o formalnim kvalifikacijama, potvrdom o

osposobljenosti koju je izdalo ovlašteno tijelo strane, što je određeno u skladu sa zakonodavnim, regulatornim ili upravnim odredbama te strane, na temelju stručnog osposobljavanja ili posebnog ispita, i/ili profesionalnog iskustva;

(c) "dokazi o formalnim kvalifikacijama": diplome, svjedočanstva i drugi dokazi koje je izdalo tijelo strane imenovano u skladu sa zakonodavnim, regulatornim ili upravnim odredbama te strane i kojima se potvrđuje uspješan završetak stručnog osposobljavanja stečenog uglavnom u sklopu strane;

(d) "ovlašteno tijelo": bilo koje tijelo ili tijelo koji je strana ovlastila posebno za izdavanje ili primanje diploma o osposobljavanju i drugih dokumenata ili informacija te za primanje zahtjeva i donošenje odluka iz ovog sporazuma;

(e) "regulirano obrazovanje i osposobljavanje": svako osposobljavanje koje je posebno usmjereno na bavljenje određenom profesijom i koje se sastoji od kursa ili kursova dopunjenih, prema potrebi, stručnim osposobljavanjem ili probnim radom ili stručnom praksom;

(f) struktura i razina stručnog osposobljavanja, probnog rada ili stručne prakse određuju se zakonima, propisima ili administrativnim odredbama dotične strane ili ih nadzire ili odobrava tijelo određeno u tu svrhu;

(g) "profesionalno iskustvo": stvarno i zakonito obavljanje profesije u okviru strane s punim ili ekvivalentnim skraćenim radnim vremenom;

(h) "stručni pripravnički staž": razdoblje stručne prakse koja se provodi pod nadzorom, pod uvjetom da predstavlja uvjet za pristup reguliranoj profesiji, a koja se može odvijati tijekom ili nakon završetka obrazovanja koje vodi do osposobljenosti;

(i) "fizička osoba", kako je definirano u okviru CEFTA-e;

(j) "europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova ili ECTS bodovi": bodovni sustav za visoko obrazovanje koji se koristi u Europskom području visokog obrazovanja;

(k) Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ);

(l) "CEFTA": Srednjoeuropski sporazum o slobodnoj trgovini;

(m) "RCC": Vijeće za regionalnu suradnju.

Članak 4.

Učinci priznanja

Priznavanje stručnih kvalifikacija od strane primatelja omogućuje fizičkim osobama da u toj strani dobiju pristup istoj profesiji za koju su kvalificirani u strani izdavatelju i da je obavljaju u strani primatelju pod ne manje povoljnim uvjetima od svojih fizičkih osoba.

II. POGLAVLJE NAČELA PRIZNAVANJA

Članak 5.

Pravila stručne, zakonske ili upravne prirode

Kada se stručnjak preseli, podliježe profesionalnim pravilima stručne, zakonske ili administrativne prirode koja su izravno povezana sa stručnim kvalifikacijama, kao što su definicija profesije, korištenje zvanja i ozbiljna profesionalna nesavjesnost koja je izravno i specifično povezana sa zaštitom i sigurnošću potrošača, kao i disciplinske odredbe koje su primjenjive kod strane primatelja na stručnjake koji obavljaju istu profesiju kod strane primatelja.

Članak 6.

Načela automatskog priznavanja

1. Svaka će strana priznati dokaze o formalnim kvalifikacijama doktora medicine koji daju pristup profesionalnim aktivnostima doktora medicine s osnovnim

osposobljavanjem i doktora medicine specijalista, kao i doktora dentalne medicine i doktora specijalista dentalne medicine, kao i arhitekte, koji su navedeni u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III, koji zadovoljavaju minimalne uvjete osposobljavanja iz Aneksa I, Aneksa II i Aneksa III, te će, u svrhu pristupa i obavljanja profesionalnih aktivnosti, dati takvim dokazima jednak učinak koji imaju dokazi o formalnim kvalifikacijama koje ona sama izdaje.

Takve dokaze o formalnim kvalifikacijama moraju izdati ovlaštena tijela u stranama koje ih izdaju i moraju biti popraćeni, prema potrebi, svjedočanstvima navedenim u Aneksu I, Aneksu II, odnosno Aneksu III.

2. Takva ažuriranja neće zahtijevati izmjenu postojećih bitnih zakonskih načela u stranama u pogledu strukture zanimanja u vezi s osposobljavanjem i uvjetima pristupa fizičkih osoba. Takva ažuriranja poštovat će odgovornost strana za organizaciju obrazovnih sustava.

Članak 7.

Opće odredbe o osposobljavanju

Strane će, u skladu s postupcima specifičnim za svaku stranu i potičući kontinuiran profesionalni razvoj, osigurati da stručnjaci, čije su stručne kvalifikacije obuhvaćene ovim sporazumom, mogu ažurirati svoje znanje, vještine i kompetencije kako bi održali sigurnu i učinkovitu praksu i bili u tijeku s profesionalnim razvojem.

Članak 8.

Stečena prava

Ne dovodeći u pitanje stečena prava specifična za predmetne profesije, u slučajevima kada dokazi o formalnim kvalifikacijama doktora medicine koji omogućuju pristup profesionalnim aktivnostima doktora medicine s osnovnim osposobljavanjem i doktora medicine specijalista, kao i doktora dentalne medicine i doktora specijalista dentalne medicine i arhitekte, koje imaju stručnjaci strana, ne zadovoljavaju sve zahtjeve za osposobljavanje iz ovog sporazuma, svaka će strana kao dovoljan dokaz priznati dokaze o formalnim kvalifikacijama koje su izdale te strane u onoj mjeri u kojoj takvi dokazi potvrđuju uspješno završeno osposobljavanje, koje je započelo na datume koje će predložiti Zajednička radna grupa i popraćeno je potvrdom u kojoj se navodi da su nositelji bili učinkovito i zakonito uključeni u predmetne aktivnosti najmanje tri uzastopne godine tijekom pet godina prije dodjele potvrde.

III. POGLAVLJE POSTUPAK PRIZNAVANJA STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Članak 9.

Uobičajeni postupak za priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Strana primatelj potvrdit će prijam zahtjeva u roku od 30 dana od prijama i obavijestiti podnositelja zahtjeva o svim dokumentima koji nedostaju. Ako podnositelj zahtjeva ne dostavi dopunu dokumentacije, ovlašteno tijelo odbacit će prijavu kao nepotpunu, osim ako kandidat opravda razloge propuštanja roka.

2. Postupak za ispitivanje zahtjeva za odobrenje za obavljanje regulirane profesije mora se dovršiti što je prije moguće i dovesti do propisno potkrijepljene odluke ovlaštenog tijela u strani primatelju u svakom slučaju u roku od tri mjeseca nakon datuma kada je podnesen potpuni dosje podnositelja zahtjeva, a u tim slučajevima razlozi će biti obrazloženi u odluci o priznavanju.

3. Odluka ili nedonošenje odluke u roku podliježe žalbi u skladu s općim pravilima svake strane.

Članak 10.

Traženje pomoći

Priznavanje stručnih kvalifikacija obuhvaća mogućnost pribjegavanja učinkovitom mehanizmu pravnog lijeka za podnositelja zahtjeva. U slučaju da se priznanje ne odobri, podnositelj zahtjeva mora se obratiti tijelu koje je sastavljeno drugačije od onog tijela koje je odbilo zahtjev. To tijelo odlučit će o žalbi nakon što je podnositelju zahtjeva dalo mogućnost biti saslušan u razumnom vremenskom roku.

Članak 11.

Potvrde i dokumenti koji se mogu tražiti od podnositelja zahtjeva u skladu s ovim sporazumom

1. Dokumenti

(a) Dokaz da je dotična osoba fizička osoba strane.

(b) Dokazi o formalnim kvalifikacijama koje omogućuju pristup predmetnoj reguliranoj profesiji, kako je navedeno u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III.

(c) Dokaz o stručnoj osposobljenosti u smislu članka 3. stavak 1. točke (b), popraćen potvrdom ovlaštenog tijela u kojoj se navodi da je stručnjak učinkovito i zakonito angažiran u predmetnim aktivnostima najmanje tri uzastopne godine tijekom pet godina prije dodjele certifikata.

(d) Kada ovlašteno tijelo strane primatelja zahtjeva od osoba koje se žele baviti reguliranom profesijom dokaz da imaju dobar karakter ili ugled ili da nisu proglasile stečaj, ili kada obustavlja ili zabranjuje bavljenje tom profesijom u slučaju ozbiljne profesionalne povrede ili kaznenog djela, strana primatelj će to prihvatiti kao dovoljan dokaz, u odnosu na podnositelje zahtjeva iz strana koji žele obavljati tu profesiju, dokumente izdane od strane ovlaštenih tijela u strani izdavatelju, koji pokazuju da su ti zahtjevi ispunjeni. Ta tijela moraju dostaviti dokumente u roku od dva mjeseca.

(e) Ako ovlaštena tijela strane koja ih je izdala ne izdaju dokumente navedene u prvom podstavu, ti se dokumenti zamjenjuju izjavom pod zakletvom ili, u stranama u kojima ne postoji odredba za izjavu pod zakletvom, svečanom izjavom - koju je dala dotična fizička osoba pred ovlaštenim sudskim ili upravnim tijelom ili, prema potrebi, kvalificiranim stručnim tijelom strane izdavatelja; takvo tijelo izdat će potvrdu kojom se potvrđuje vjerodostojnost izjave pod zakletvom ili svečane izjave.

(f) Ako strana primatelj zahtjeva od svog stručnjaka koji se želi baviti reguliranom profesijom dokument koji se odnosi na fizičko ili mentalno zdravlje podnositelja zahtjeva, ta strana će prihvatiti kao dovoljan dokaz za to dokument koji se zahtjeva u strani koja izdaje dokument. Ako strana izdavatelj ne izda takav dokument, stranka primatelj prihvatit će potvrdu koju je izdalo ovlašteno tijelo u toj strani. U tom slučaju, ovlašteno tijelo strane koja ih izdaje mora dostaviti traženi dokument u roku od mjesec dana.

(g) Kada strana primatelj zahtjeva od stručnjaka da se bave reguliranom profesijom,

- dokaz o imovinskom stanju podnositelja zahtjeva,

- dokaz da je podnositelj zahtjeva osiguran od financijskih rizika koji proizlaze iz profesionalne odgovornosti stručnjaka u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u strani primatelju u pogledu uvjeta i opsega pokrića, ta će strana prihvatiti potvrdu u tom smislu kao dovoljan dokaz koje izdaju tuđe banke i osiguravajuća društva.

(h) Ako strana to zahtjeva od stručnjaka, mora se dostaviti potvrda kojom se potvrđuje nepostojanje privremene ili konačne suspenzije obavljanja profesije ili kaznenih presuda.

2. Ostale potvrde

Kako bi se olakšala primjena ovog sporazuma, strane mogu propisati da, osim dokaza o formalnim kvalifikacijama,

fizička osoba koja ispunjava tražene uvjete osposobljavanja mora dostaviti potvrdu ovlaštenog tijela svoje ili bilo koje druge strane, u kojoj se navodi da ovaj dokaz o formalnim kvalifikacijama ispunjava zahtjeve navedene u ovom sporazumu.

3. Format i jezik

Sve dokumente i potvrde iz ovog članka prihvatit će ovlašteno tijelo strane primatelja u formatu i na jeziku utvrđenom zakonodavstvom strane koja ih izdaje. Strana primatelj zadržava pravo zatražiti od podnositelja zahtjeva prijevod dokumenata i potvrditi na jednom od svojih službenih jezika.

Članak 12.

Uporaba stručnih zvanja

1. Ako je u strani primatelju regulirana uporaba stručnog zvanja koje se odnosi na jednu od djelatnosti dotične profesije, podnositelji zahtjeva iz druge strane, koji imaju ovlast za obavljanje regulirane profesije, koristit će se stručnim zvanjem strane primatelja koje odgovara toj profesiji u toj strani i koristit će sve povezane inicijale.

2. Ako profesiju u strani primatelju regulira udruga ili organizacija, podnositelji zahtjeva iz strana neće biti ovlašteni koristiti stručno zvanje koje izdaje ta organizacija ili udruga, ili njegov skraćeni oblik, osim ako dostave dokaz da su članovi te udruge ili organizacije.

3. Ako udruga ili organizacija članstvo uvjetuje određenim kvalifikacijama, to može učiniti samo pod uvjetima navedenim u ovom sporazumu, u odnosu na podnositelje zahtjeva iz drugih strana koji posjeduju stručne kvalifikacije.

Članak 13.

Uporaba akademskih zvanja

Strana primatelj osigurava da se dotičnim fizičkim osobama dodijeli pravo korištenja akademskih zvanja koja su im dodijeljene u strani izdavatelju i njihov skraćeni oblik na jeziku strane izdavatelja. Strana primatelj može zahtijevati da nakon zvanja slijedi naziv i adresa ustanove ili ispitnog odbora koje ga je dodijelilo. Ako se akademsko zvanje strane izdavatelja može zamijeniti u strani primatelju zvanjem koje u potonjoj strani zahtijeva dodatno osposobljavanje koje korisnik nije stekao, strana primatelj može zahtijevati od korisnika da koristi akademsko zvanje strana izdavatelja u odgovarajućem obliku koji će odrediti strana primatelj.

IV. POGLAVLJE

DETALJNA PRAVILA ZA OBAVLJANJE PROFESIJE

Članak 14.

Poznavanje jezika

1. Strana će, ako drži potrebnim, zahtijevati od pružatelja usluga koji ima koristi od priznavanja stručnih kvalifikacija da ima dovoljno znanja jezika potrebnog za obavljanje profesije u strani primatelju.

2. Strana će osigurati da sav nadzor koji se provodi radi kontrole usklađenosti s obvezom iz stavka 1. ovoga članka, budu ograničene na dovoljno poznavanje jednog službenog jezika te strane.

3. Svaka kontrola poznavanja jezika mora biti razmjerna aktivnosti koja će se obavljati. Dotičnom stručnjaku dopušteno je uložiti žalbu na takve kontrole prema zakonu strane primatelja.

V. POGLAVLJE

ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 15.

Središnji pristup informacijama

1. Strane će osigurati da na engleskom jeziku i putem kontaktnih točaka za usluge budu javno dostupne sljedeće informacije:

(a) popis svih reguliranih profesija u okviru strane uključujući podatke za kontakt-osobu za svaku reguliranu profesiju u skladu s člankom 18. stavak 4.

(b) zahtjeve i postupke za sve profesije regulirane u strani, uključujući sve povezane takse koje plaćaju fizičke osobe i dokumente koje moraju dostaviti fizičke osobe

(c) pojedinosti o tome kako se žaliti, prema zakonima, propisima i administrativnim odredbama, na odluke strana donesene u vezi s ovim sporazumom.

2. Strane će osigurati da su informacije iz stavka 1. pružene na jasan i sveobuhvatan način te da su lako dostupne daljinski i elektroničkim putem te da se ažuriraju.

3. Strane će osigurati da se na svaki zahtjev za informacijama upućen kontaktnim tačkama za usluge odgovori što je prije moguće.

Članak 16.

Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Zajednička radna grupa za priznavanje stručnih kvalifikacija (JWGRPQ) olakšat će i nadzirati provođenje i primjenu ovog sporazuma.

2. Članovi JWGRPQ-a bit će, između ostalog, zaduženi za pružanje informacija i pomoći koja je potrebna u vezi s priznavanjem stručnih kvalifikacija predviđenih ovim sporazumom, kao što su informacije o zakonodavstvu, propisima i administrativnim odredbama koje reguliraju priznavanje stručnih kvalifikacija.

3. Opis poslova JWGRPQ-a bit će prihvaćen najkasnije godinu dana nakon prihvaćanja ovog sporazuma.

Članak 17.

Transparentnost

1. Strane će obavijestiti JWGRPQ o popisu svih postojećih reguliranih profesija, navodeći aktivnosti koje pokriva svaka profesija, popis reguliranog obrazovanja i osposobljavanja te osposobljavanja s posebnom strukturom, najkasnije 18 mjeseci nakon donošenja ovog sporazuma. O svakoj promjeni tih popisa, bez nepotrebnog odgađanja obavijestit će se JWGRPQ. Tajništva CEFTA-e i RCC-a uspostaviti će i održavati javno dostupnu bazu podataka o reguliranim profesijama, uključujući opći opis aktivnosti koje pokriva svaka profesija.

2. Strane će ispitati postoje li zahtjevi prema njihovu pravnom sustavu koji ograničavaju pristup profesiji ili njezino bavljenje nositeljima određene stručne kvalifikacije, uključujući korištenje stručnih zvanja i profesionalne aktivnosti dopuštene pod takvim zvanjem, navedene u ovom članku kao 'zahtjevi' su kompatibilni sa sljedećim načelima:

(a) zahtjevi ne smiju biti ni izravno ni neizravno diskriminirajući

(b) zahtjevi moraju biti opravdani najvažnijim razlozima od općeg interesa

(c) zahtjevi moraju biti prikladni za osiguranje postizanja cilja kojem se teži i ne smiju prelaziti ono što je potrebno za postizanje tog cilja

(d) strane će obavijestiti JWGRPQ o svojim nalazima.

Članak 18.

Načela administrativne suradnje

1. Strane će blisko surađivati i pružati uzajamnu pomoć kako bi olakšale provedbu i primjenu ovog sporazuma. One osiguravaju povjerljivost informacija koje razmjenjuju.

2. Preko JWGRPQ-a, strane će razmjenjivati informacije koje drže potrebnima za obavljanje aktivnosti prema ovom sporazumu. Pritom će poštovati pravila o zaštiti osobnih podataka predviđena relevantnim zakonodavstvom strana.

3. Svaka će strana razmjenjivati informacije s drugim stranama putem JWGRPQ-a o procesima kojima će dodjeljivati ili primati dokaze o formalnim kvalifikacijama i druge dokumente ili informacije te primati prijave i donositi odluke iz ovog sporazuma.

4. Putem JWGRPQ-a, svaka će strana dati drugim stranama ime osobe za kontakt za svaku reguliranu profesiju, koja će pružiti sve relevantne informacije i podržati suradnju između strana u vezi s tom specifičnom reguliranom profesijom.

VI. POGLAVLJE ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

Prenošenje

Strane će donijeti zakone, propise i administrativne odredbe potrebne za usklađivanje s ovim sporazumom najkasnije 18 mjeseci od stupanja na snagu ovog sporazuma u skladu s člankom 21. Strane će o tome obavijestiti JWGRPQ.

Članak 20.

Aneksi

1. Svi aneksi čine sastavni dio ovog sporazuma.

2. Informacije koje strane moraju dostaviti u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III dostavljaju ovlaštena tijela i dostavljaju se JWGRPQ-u najkasnije osamnaest mjeseci nakon što ovaj sporazum stupi na snagu u skladu s člankom 21.

3. Strane će osigurati da JWGRPQ ažurira informacije navedene u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III i prema potrebi ih dopunjuje u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom 2. ovog sporazuma.

Članak 21.

Stupanje na snagu

1. Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju u skladu s relevantnim zahtjevima. Službena obavijest o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju bit će pohranjena kod depozitara.

2. Ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon polaganja treće službene obavijesti o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju za stranke koje su deponirale svoju službenu obavijest o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.

3. Za svaku stranu koja položi svoju službenu obavijest o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju nakon datuma polaganja treće službene obavijesti o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon dana na koji ta strana položi svoju službenu obavijest o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.

4. Sjeverna Makedonija djelovat će kao depozitar i obavijestit će sve strane ovog sporazuma o svakoj obavijesti primljenoj u skladu s ovim člankom i bilo kojoj drugoj radnji ili obavijesti koja se odnosi na ovaj sporazum.

Članak 22.

Izmjene i dopune

1. Svaka strana može predložiti izmjene i dopune sporazuma slanjem pisane obavijesti depozitaru. Depozitar će

ovu obavijest proslijediti JWGRPQ-u iz članka 16. ovog sporazuma.

2. Prijedlozi izmjena i dopuna prihvaćaju se konsenzusom svih članova JWGRPQ. Ovi prijedlozi uputit će se tijelu CEFTA-e ovlaštenom za trgovinu uslugama.

3. Nakon prihvaćanja, izmjene i dopune dostavljaju se stranama na ratifikaciju ili odobrenje.

4. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu s pravilima i postupkom iz članka 21. ovog sporazuma.

Članak 23.

Trajanje i otkazivanje

1. Ovaj sporazum zaključuje se na neodređeno razdoblje.

2. Svaka strana može, u bilo koje vrijeme, otkazati sporazum slanjem pisane obavijesti depozitaru, koji će obavijestiti druge strane o ovom otkazu.

3. Takvo otkazivanje stupa na snagu šest mjeseci nakon datuma kada je depozitar primio obavijest.

Članak 24.

Svi sporovi proizašli iz ovog sporazuma rješavat će se kroz Mehanizam za rješavanje sporova CEFTA 2006.

Članak 25.

Pristupanje strana CEFTA-e

Strane priznaju pravo bilo koje strane CEFTA-e da pristupi ovom sporazumu.

Sporazum je sastavljen na engleskom jeziku u jednoj originalnoj verziji, koja ostaje u posjedu depozitara. Svaka strana dobit će jedan ovjereni primjerak sporazuma.

Berlin, 3. 11. 2022.

/Svojeručan potpis/

/Svojeručan potpis/

/Svojeručan potpis/

/Svojeručan potpis/

/Svojeručan potpis/

/Svojeručan potpis/

Priznavanje na temelju usklađivanja minimalnih uvjeta osposobljavanja

DOKTOR MEDICINE

Članak 1. Osnovno medicinsko osposobljavanje

1. Upis na osnovno medicinsko osposobljavanje uvjetovan je posjedovanjem kvalifikacije ili svjedočanstva koje omogućuje pristup sveučilištima, za predmetni studij.

2. Osnovno medicinsko osposobljavanje sastoji se od ukupno najmanje pet godina studija, koje se dodatno može izraziti ekvivalentnim ECTS bodovima, i sastoji se od najmanje 5 500 sati teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje se provodi ili je pod nadzorom sveučilišta.

3. Osnovno medicinsko osposobljavanje jamči da je dotična osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

(a) odgovarajuće poznavanje znanosti na kojima se zasniva medicina i dobro razumijevanje znanstvenih metoda uključujući načela mjerenja bioloških funkcija, vrednovanje znanstveno utvrđenih činjenica i analizu podataka;

(b) dovoljno poznavanje građe, funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih osoba, kao i odnosa između zdravstvenog stanja i fizičke i socijalne okoline čovjeka;

(c) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i praksi koje daju koherentnu sliku mentalnih i fizičkih bolesti, medicine sa stajališta profilakse, dijagnoze i terapije te ljudske reprodukcije;

(d) odgovarajuće kliničko iskustvo u bolnicama pod odgovarajućim nadzorom.

Članak 2. Specijalističko medicinsko osposobljavanje

1. Prijam na specijalističko medicinsko osposobljavanje uvjetovan je završetkom i potvrdom osnovnog programa medicinskog osposobljavanja iz članka 1. Aneksa I, tijekom

kojeg je osposobljeni stekao odgovarajuće znanje iz osnovne medicine.

2. Specijalističko medicinsko osposobljavanje obuhvaća teorijsko i praktično osposobljavanje na sveučilišnoj ili medicinskoj nastavnoj bolnici ili, prema potrebi, u ustanovi za medicinsku skrb koju su za tu svrhu odobrila ovlaštena tijela.

Strane će osigurati da minimalno trajanje specijalističkih medicinskih osposobljavanja iz članka 7. Aneksa I nije kraće od trajanja predviđenog u toj točki. Osposobljavanje se provodi pod nadzorom ovlaštenih tijela. Obuhvaća osobno sudjelovanje doktora medicine pripravnika u aktivnostima i obvezama koje podrazumijevaju predmetne službe.

Osposobljavanje će se provoditi s punim radnim vremenom u posebnim ustanovama koje priznaju ovlaštena tijela. To uključuje sudjelovanje u cjelokupnom nizu medicinskih aktivnosti odjeljenja na kojem se osposobljavanje provodi, uključujući dežurstva, na način da specijalizant svu svoju profesionalnu aktivnost posveti svom praktičnom i teorijskom osposobljavanju tijekom radnog tjedna i tijekom godine, u skladu s postupcima propisanim od strane ovlaštenih tijela. U skladu s tim, ta radna mjesta podliježu odgovarajućoj naknadi.

3a. Strane mogu predvidjeti, u relevantnom zakonodavstvu, djelomična izuzeća od dijelova specijalističkog medicinskog osposobljavanja navedenih u članku 7. Aneksa I, koja će se primjenjivati od slučaja do slučaja pod uvjetom da je taj dio osposobljavanja pohađan već tijekom drugog specijalističkog osposobljavanja navedenog u članku 7. Aneksa I, za koji je stručnjak već stekao stručnu kvalifikaciju u strani. Strane će osigurati da odobreno izuzeće ne iznosi više od polovine minimalnog trajanja dotičnog specijalističkog medicinskog osposobljavanja.

Svaka će strana obavijestiti Multilateralni odbor i druge strane o svom dotičnom zakonodavstvu za takva djelomična izuzeća.

4. Strane će izdavanje dokaza o specijalističkom medicinskom osposobljavanju uvjetovati posjedovanjem dokaza o osnovnom medicinskom osposobljavanju iz članka 7. Aneksa I.

Članak 3. Vrste specijalističkih medicinskih osposobljavanja

Dokazi o formalnim kvalifikacijama doktora specijalista su takvi dokazi koje dodjeljuju ovlaštena tijela, a koji odgovaraju, za predmetno specijalizirano osposobljavanje, zvanjima koja se koriste u različitim stranama i na koje se upućuje u članku 7. Aneksa I.

Članak 4. Posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse

1. Prijam na posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse uvjetovan je završetkom i vrednovanjem osnovnog programa medicinskog osposobljavanja iz članka 1. Aneksa I tijekom kog je pripravnik stekao relevantno znanje o osnovnoj medicini.

2. Posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse koja vodi do dodjele dokaza o formalnim kvalifikacijama izdanim prije [1. siječnja 2006.] traje najmanje dvije godine na puno radno vrijeme. U slučaju dokaza o formalnim kvalifikacijama izdanim nakon tog datuma, osposobljavanje će trajati najmanje tri godine s punim radnim vremenom.

Ako program osposobljavanja iz članka 1. Aneksa I uključuje praktičnu obuku koju provodi odobrena bolnica koja posjeduje odgovarajuću opću medicinsku opremu i usluge ili kao dio odobrene opće medicinske prakse ili odobrenog centra u kojem liječnici pružaju primarnu medicinsku skrb, trajanje tog praktičnog osposobljavanja može, do najviše jedne godine,

biti uključeno u trajanje predviđeno u prvom podstavu za potvrde o osposobljavanju izdane na dan ili nakon [1. siječnja 2006.].

Mogućnost predviđena drugim podstavom bit će dostupna samo za strane u kojima je posebna obuka iz opće medicinske prakse trajala dvije godine [od 1. siječnja 2001.].

3. Posebno osposobljavanje iz opće medicinske prakse provodi se u punom radnom vremenu, pod nadzorom ovlaštenih tijela. To će biti više praktično nego teorijski.

Praktično osposobljavanje se provodi, s jedne strane, najmanje šest mjeseci u odobrenoj bolnici koja posjeduje odgovarajuću opremu i usluge, a s druge strane, najmanje šest mjeseci kao dio odobrene opće medicinske prakse ili odobrenog centra na kojoj liječnici pružaju primarnu zdravstvenu skrb.

Praktično obrazovanje odvijat će se u suradnji s drugim zdravstvenim ustanovama ili strukturama opće medicine. Međutim, ne dovodeći u pitanje minimalna razdoblja utvrđena u drugom podstavu, praktična obuka može se provoditi tijekom razdoblja ne dužeg od šest mjeseci u drugim odobrenim ustanovama ili zdravstvenim strukturama koje se bave općom medicinom.

Osposobljavanje će zahtijevati osobno sudjelovanje pripravnika u profesionalnim aktivnostima i odgovornostima osoba s kojima radi.

4. Strane uvjetuju izdavanje dokaza o formalnim kvalifikacijama iz opće medicinske prakse posjedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama iz osnovnog medicinskog osposobljavanja iz članka 6. Aneksa I.

5. Strane mogu izdati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz članka 6. Aneksa I liječniku koji nije završio obuku predviđenu ovim člankom, ali koji je završio drugu, dopunsku obuku, što je potvrđeno dokazima o formalnim kvalifikacijama izdanim od strane ovlaštenog tijela. Oni, međutim, ne smiju izdavati dokaze o formalnim kvalifikacijama, osim ako ne potvrđuju znanje na razini koja je kvalitativno jednaka znanju stečenom tijekom obuke predviđene ovim člankom.

Strane će, između ostalog, odrediti u kojoj mjeri dopunsko osposobljavanje i profesionalno iskustvo koje je podnositelj zahtjeva već stekao, mogu zamijeniti osposobljavanje predviđeno ovim člankom.

Strane mogu izdati dokaze o formalnim kvalifikacijama iz članka 6. Aneksa I samo ako je podnositelj zahtjeva stekao najmanje šest mjeseci iskustva opće medicine u ordinaciji opće medicine ili u centru u kojem liječnici pružaju primarnu zdravstvenu skrb iz stavka 3.

Članak 5. Obavljanje stručne djelatnosti liječnika opće medicine

Svaka će strana obavljanje djelatnosti liječnika opće prakse u okviru svog domaćeg sustava socijalne sigurnosti uvjetovati posjedovanjem dokaza o formalnim kvalifikacijama iz članka 6. Aneksa I.

Strane mogu od ovog uvjeta izuzeti osobe koje trenutačno prolaze posebnu obuku iz opće medicine.

Članak 6. Dokaz o formalnim kvalifikacijama iz osnovnog medicinskog osposobljavanja

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Tijelo koje dodjeljuje kvalifikaciju	Popratna potvrda uz kvalifikaciju	Referentni datum

Članak 7. Dokaz o formalnim kvalifikacijama za liječnike specijaliste

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Tijelo koje dodjeljuje kvalifikaciju	Referentni datum

Članak 8. Nazivi osposobljavanja iz specijalističke medicine

Strana	Naziv	Naziv
	Anestezija	Opća kirurgija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Neurološka kirurgija	Akušerstvo i ginekologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Opća (interna) medicina	Oftalmologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Otorinolaringologija	Pedijatrija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Respiratorna medicina	Urologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Ortopedija	Patološka anatomija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Neurologija	Psihijatrija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Dijagnostička radiologija	Radioterapija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Plastična kirurgija	Klinička biologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Mikrobiologija - bakteriologija	Biološka kemija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Imunologija	Torakalna kirurgija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Pedijatrija	Vaskularna kirurgija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Kardiologija	Gastroenterologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Reumatologija	Opća hematologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Endokrinologija	Fizioterapija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Neuropsihijatrija	Dermatovenerologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Radiologija	Dječja psihijatrija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Gerijatrija	Bolesti bubrega
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine

Strana	Naziv	Naziv
	Gerijatrija	Bolesti bubrega
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Infektivne bolesti	Socijalna medicina
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Farmakologija	Medicina rada
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Alergologija	Nuklearna medicina
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
Strana	Maksilofacijalna kirurgija (osnovno medicinsko osposobljavanje)	Biološka hematologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Stomatologija	Dermatologija
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 3 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Venerologija	Tropska medicina
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Gastroenterološka kirurgija	Urgentna medicina
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina
	Naziv	Naziv
Strana	Klinička neurofiziologija	Dentalna, oralna i maksilofacijalna kirurgija (osnovno medicinsko i stomatološko osposobljavanje)
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine
	Naziv	Naziv
Strana	Medicinska onkologija	Medicinska genetika
	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 5 godina	Minimalno vrijeme osposobljavanja: 4 godine

Članak 9. Dokaz o formalnom obrazovanju općeg liječnika

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Stručno zvanje	Referentni datum

**ANEKS II
DOKTORI DENTALNE MEDICINE**

Sve odredbe iz Aneksa I uzete su iz EU direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija.

Članak 1. Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine

1. Pristup osnovnom osposobljavanju doktora dentalne medicine podrazumijeva posjedovanje diplome ili svjedočanstva koje omogućuje pristup, za predmetne studije, sveučilištima ili visokoškolskim ustanovama razine koja je priznata kao ekvivalentna, kod strane.

2. Osnovno osposobljavanje doktora dentalne medicine sastoji se od ukupno najmanje pet godina studija, što se dodatno može izraziti ekvivalentnim ECTS bodovima, i sastoji se od najmanje 5 000 sati redovitog teorijskog i praktičnog osposobljavanja koje obuhvaća najmanje program opisan u članku 4. Aneksa II i koji se provodi na sveučilištu, u visokoškolskoj ustanovi koja pruža osposobljavanje priznato kao ekvivalentna razina ili pod nadzorom sveučilišta.

3. Osnovnim osposobljavanjem doktora dentalne medicine jamči se da je dotična osoba stekla sljedeća znanja i vještine:

(a) odgovarajuće poznavanje znanosti na kojima se temelji stomatologija i dobro razumijevanje znanstvenih metoda, uključujući načela mjerenja bioloških funkcija, evaluaciju znanstveno utvrđenih činjenica i analizu podataka;

(b) odgovarajuće poznavanje konstitucije, fiziologije i ponašanja zdravih i bolesnih osoba te utjecaja prirodnog i društvenog okruženja na zdravstveno stanje čovjeka, u mjeri u kojoj ti čimbenici utječu na stomatologiju;

(c) odgovarajuće poznavanje građe i funkcije zuba, usta, vilice i pripadajućih tkiva, zdravih i bolesnih, te njihov odnos prema općem zdravstvenom stanju te fizičkom i socijalnom blagostanju pacijenta;

(d) odgovarajuće poznavanje kliničkih disciplina i metoda koje doktoru dentalne medicine daju koherentnu sliku anomalija, lezija i bolesti zuba, usta, vilice i pripadajućih tkiva te preventivne, dijagnostičke i terapijske stomatologije;

(e) odgovarajuće kliničko iskustvo pod odgovarajućim nadzorom.

Ovim se osposobljavanjem stječu vještine potrebne za obavljanje svih aktivnosti prevencije, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti zuba, usta, vilice i pripadajućih tkiva.

Članak 2. Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine

1. Prijam na specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine zavisí od završetka i validacije osnovnog osposobljavanja doktora dentalne medicine iz članka 1. Aneksa II.

2. Specijalističko osposobljavanje doktora dentalne medicine obuhvaća teorijsku i praktičnu nastavu na sveučilišnom centru, u nastavnom i istraživačkom centru za liječenje ili, prema potrebi, u zdravstvenoj ustanovi koju su za to odobrila ovlaštena tijela.

Redovita specijalistička stomatološka predavanja moraju trajati najmanje tri godine i nadzirat će ih ovlaštena tijela. Predavanja će uključivati osobno sudjelovanje doktora dentalne medicine koji se obučava da bude specijalist za djelatnosti i odgovornosti dotične ustanove.

3. Strane će izdavanje dokaza o specijalističkom osposobljavanju doktora dentalne medicine uvjetovati posjedovanjem dokaza o osnovnom osposobljavanju doktora dentalne medicine iz članka 5. Aneksa II.

Članak 3. Obavljanje profesionalne djelatnosti doktora dentalne medicine

1. Za potrebe ove Direktive, profesionalne djelatnosti doktora dentalne medicine su djelatnosti definirane u stavku 3. i koje se provode prema stručnim kvalifikacijama navedenim u članku 5. Aneksa II.

2. Profesija doktora dentalne medicine zasniva se na osposobljavanju doktora dentalne medicine iz članka 1. i 2. Aneksa II i predstavlja posebnu profesiju koja se razlikuje od ostalih općih ili specijaliziranih medicinskih profesija. Obavljanje djelatnosti doktora dentalne medicine zahtijeva posjedovanje dokaza o formalnoj osposobljenosti iz članka 5. Aneksa II.

3. Strane će osigurati da doktori dentalne medicine uopćeno imaju pristup i obavljaju aktivnosti prevencije, dijagnostike i liječenja anomalija i bolesti koje zahvaćaju zube, usta, vilice i pripadajuća tkiva, uzimajući u obzir regulatorne odredbe i pravila strukovne etike na referentne datume iz članka 5. Aneksa II.

Članak 4. Studijski program za doktore dentalne medicine

Studijski program koji vodi do dokaza o formalnoj kvalifikaciji u stomatologiji uključuje minimalno sljedeće predmete. Jedan ili više ovih predmeta može se predavati u kontekstu drugih disciplina ili u vezi s njima.

A. Osnovni predmeti: Kemija Fizika Biologija	B. Medicinsko-biološki predmeti i opći medicinski predmeti: Anatomija Embriologija Histologija, uključujući citologiju Psihologija Biokemija (ili psihološka kemija)	C. Predmeti koji su izravno povezani sa stomatologijom: Protetika Stomatološki materijali i oprema Konzervativna stomatologija Preventivna stomatologija
	Patološka anatomija Opća patologija Farmakologija Mikrobiologija Higijena Preventivna medicina i epidemiologija	Anestetiци i sedacija Oralna kirurgija Posebna patologija Klinička praksa Pedodoncija Ortodoncija Parodontologija Dentalna radiologija
	Radiologija Fizioterapija Opća kirurgija Opća medicina, uključujući i pedijatriju Otorinolaringologija Dermatovenerologija Opća psihologija - psihopatologija - neuropatologija Anestezija	Dentalna okluzija i funkcija vilice Profesionalna organizacija, etika i zakonodavstvo Socijalni aspekti stomatološke Prakse Prakse prakse Maksilofacijalna kirurgija

Članak 5. Dokaz o formalnim kvalifikacijama doktora dentalne medicine

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Popratna potvrda uz dokaz o kvalifikaciji	Stručno zvanje	Referentni datum
--------	-----------------------------------	--	---	----------------	------------------

Članak 6. Dokaz o formalnim kvalifikacijama doktora specijalista dentalne medicine

Oralna kirurgija

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Referentni datum
--------	-----------------------------------	--	------------------

Ortodoncija

Strana	Dokaz o formalnim kvalifikacijama	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikaciji	Referentni datum
--------	-----------------------------------	--	------------------

ANEKS III ARHITEKT

Članak 1. Osposobljavanje arhitekata

1. Osposobljavanje arhitekta sastoji se od:

(a) najmanje ukupno pet godina redovitog studija na sveučilištu ili sličnoj nastavnoj ustanovi, što dovodi do uspješnog polaganja ispita na sveučilišnoj razini

2. Arhitektura je glavna komponenta studija iz stavka 1. Na studiju mora biti uspostavljena ravnoteža između teorijskih i praktičnih aspekata arhitektonskog osposobljavanja i mora se jamčiti stjecanje bar sljedećih znanja, vještina i kompetencija:

(a) sposobnost izrade arhitektonskih projekata koji zadovoljavaju i estetske i tehničke zahtjeve;

(b) odgovarajuće poznavanje povijesti i teorija arhitekture i srodnih umjetnosti, tehnologija i humanističkih znanosti;

(c) poznavanje likovnih umjetnosti kao utjecaja na kvalitetu arhitektonskog oblikovanja;

(d) odgovarajuće poznavanje urbanog dizajna, planiranja i vještina uključenih u proces planiranja;

(e) razumijevanje odnosa između ljudi i građevina te između građevina i njihove okoline, ali i potrebe povezivanja građevina i prostora između njih s ljudskim potrebama i mjerilima;

(f) razumijevanje profesije arhitekta i uloge arhitekta u društvu, posebno u pripremi zadataka koji uzimaju u obzir društvene čimbenike;

(g) razumijevanje metoda istraživanja i pripreme zadatka za projekt;

(h) razumijevanje konstrukcijskog dizajna te konstrukcijskih i inženjerskih problema povezanih s projektiranjem zgrade;

(i) odgovarajuće poznavanje fizičkih problema i tehnologija te funkcije građevina kako bi im se osigurali unutarnji uvjeti udobnosti i zaštite od klimatskih utjecaja, u okviru održiva razvoja;

(j) potrebne vještine projektiranja kako bi se zadovoljili zahtjevi korisnika zgrade unutar ograničenja propisanih faktorima troškova i građevinskim propisima;

(k) odgovarajuće poznavanje industrija, organizacija, propisa i postupaka uključenih u prevođenje koncepata projekta u građevine i integracija planova u cjelokupno planiranje.

3. Broj godina akademskog studija iz stavka 1. može se dodatno izraziti ekvivalentnim ECTS bodovima.

Članak 2. Obavljanje profesionalne djelatnosti arhitekata

1. U smislu ovog sporazuma, profesionalnim poslovima arhitekta smatraju se poslovi koji se redovito obavljaju pod stručnim zvanjem 'arhitekt'.

Članak 3. Dokaz o formalnim kvalifikacijama arhitekta

Ovime potvrđujem da je prethodni tekst vjerodostojna kopija originalnog Sporazuma o priznavanju stručnih kvalifikacija doktora medicine, doktora dentalne medicine i arhitekata u kontekstu Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, potpisanog u Berlinu 3. studenog 2022. godine, koji je deponiran u Arhivu Ministarstva vanjskih poslova Republike Sjeverne Makedonije.

/Svojeručan potpis/

Natasha Deskoska

Zamjenik direktora

Uprava za međunarodno pravo i MINISTARSTVO VANJSKIH
konzularne poslove POSLOVA

Ministarstvo vanjskih poslova

Republike Sjeverne Makedonije

Skoplje, 5. prosinca 2022.

/Pečat:

REPUBLIKA SJEVERNA

MAKEDONIJA

POSLOVA

SKOPLJE/

Članak 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, bosanskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-3445-71/23

27. studenoga 2023. godine

Sarajevo

Predsjedatelj

Željko Komšić, v. r.

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука ПСБиХ број 01,02-21-1-2103/23 од 31. октобра 2023. године), Предсједништво Босне и Херцеговине, на 9. редовној сједници, одржаној 27. новембра 2023. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАТИФИКАЦИЈИ СПОРАЗУМА О ПРИЗНАВАЊУ СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА ДОКТОРА МЕДИЦИНЕ, ДОКТОРА ДЕНТАЛНЕ МЕДИЦИНЕ И АРХИТЕКАТА У КОНТЕКСТУ СРЕДЊОЕВРОПСКОГ СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ

Члан 1.

Ратификује се Споразум о признавању стручних квалификација доктора медицине, доктора dentalne medicine и архитеката у контексту Средњоевропског споразума о слободној трговини (у даљем тексту Споразум), потписан 3. новембра 2022. године у Берлину на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи:

СПОРАЗУМ О ПРИЗНАВАЊУ СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА ДОКТОРА МЕДИЦИНЕ, ДОКТОРА ДЕНТАЛНЕ МЕДИЦИНЕ И АРХИТЕКАТА У КОНТЕКСТУ СРЕДЊОЕВРОПСКОГ СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ

Представници Албаније, Босне и Херцеговине, Косова¹, Црне Горе, Сјеверне Македоније и Србије (у даљем тексту "стране"),

У смислу економске интеграције, у складу са Средњоевропским споразумом о слободној трговини (CEFTA) 2006., у складу са чланом V. Општег споразума о

трговини услугама, те у сврху подстицања либерализације трговине услугама унутар CEFTA-е;

Имајући у виду циљеве и приоритете, утврђене Акционим планом заједничког регионалног тржишта 2021 – 2024. (CRM), усмјерене на уклањање препрека за признавање стручних квалификација, доношењем и спровођењем "Оквир Европске уније (ЕУ) за аутоматско признавање стручних квалификација за 7 занимања и ЕУ система аутоматског признавања" који се заснива на координацији минималних услова оспособљавања;

Констатујући да се ниједна одредба овог споразума не може тумачити као изузеће страна од њихових права и обавеза према постојећим споразумима;

Са циљем подстицања мобилности стручњака, бољег усклађивања вјештина са потребама тржишта рада и повећања продуктивности;

Наглашавајући циљеве промовисања регулаторног усклађивања и усклађивања закона и прописа страна са

¹ Ова ознака не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савјета безбједности УН-а 1244/1999 и мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова.

правом Европске уније (ЕУ); посебно настојећи омогућити слободно кретање стручњака преношењем у регионални оквир Директиве 2005/36/EZ Европског парламента и Савјета од 7. септембра 2005. о признавању стручних квалификација, како је измијењена Директивом 2013/55/EU од Европског парламента и Савјета од 20. новембра 2013.;

Са намјером успостављања аутоматског признавања стручних квалификација на основу минималних захтјева оспособљавања и њиховог примјењивања на сва три занимања утврђена овим споразумом и горе наведеном Директивом и именовања професија које задовољавају примјену минималних захтјева оспособљавања у оквиру Анекса у року од највише двије године како би се то проширило на остале четири професије након усвајања овог споразума;

договорили су се око следећег:

ПОГЛАВЉЕ ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Сврха

1. Овим споразумом се утврђују правила о аутоматском признавању доказа о формалним квалификацијама, на основу минималних услова оспособљавања унутар страна, за приступ и обављање регулисане професије, као и усклађивању минималних услова оспособљавања у једној или више других страна, а који омогућују носиоцима наведене квалификације (у даљем тексту: стручњаци) обављање исте професије у склопу стране (у даљем тексту: страна прималац) која није страна у којој су стекли стручну квалификацију (у даљем тексту: страна издавалац).

2. Појмови коришћени у овом споразуму који имају родно значење, без обзира користе ли се у мушком или женском роду, укључују и мушки и женски род те било који други род признат од страна.

Члан 2.

Подручје

1. Овај споразум се примјењује на физичка лица, како је дефинисано у Анексу I Додатног протокола 6, као стручњаке стране издаваоца који желе обављати регулисану професију у страни примаоцу у зависности од усклађених минималних услова оспособљавања, било на основу самозапослења или запослења. Свака страна ће допустити стручњаку странке издаваоца, који посједује доказе о стручним и формалним квалификацијама у смислу члана 3. става 1. тачке (б) које нису стечене у страни примаоцу, да се бави регулисаном професијом у смислу члана 3(1)(а) унутар те стране у складу с њеним правилима и релевантним законодавством. Ово признавање мора поштовати минималне услове оспособљавања утврђене овим споразумом. Ако доказ о формалној квалификацији није у складу са минималним условима оспособљавања, како је наведено у овом споразуму, признавање професионалне квалификације подлијеже општем систему признавања.

2. Овај споразум се односи на следеће стручњаке: докторе медицине, докторе денталне медицине и архитекте, како је дефинисано и наведено у Анексу I, Анексу II и Анексу III.

3. Свака страна ће поднијети Заједничкој радној групи за признавање стручних квалификација законе, прописе и административне одредбе које доноси у вези са издавањем доказа о формалним квалификацијама у професијама обухваћеним овим споразумом.

4. У сврху спровођења и примјене овог споразума високошколске установе морају имати акредитоване студијске програме и/или лиценциране студијске програме усклађене са минималним захтјевима оспособљавања из Анекса овог споразума.

Члан 3.

Дефиниције

У сврху овог споразума, примјењују се следеће дефиниције:

(а) "регулисана професија": професионална дјелатност или група професионалних дјелатности, чији је приступ, обављање или један од начина обављања, директно и индиректно, на основу законских, регулаторних или управних одредби подложен посједовању посебних стручних квалификација; посебно, употреба стручног звања ограниченог законским, регулаторним или управним одредбама на носиоце одређене стручне квалификације представља начин бављења професионалном дјелатношћу;

(б) "стручне квалификације": квалификације потврђене доказима о формалним квалификацијама, потврдом о оспособљености коју је издао надлежни орган стране, што је одређено у складу са законодавним, регулаторним или управним одредбама те стране, на основу стручног оспособљавања или посебног испита, и/или професионалног искуства;

(ц) "докази о формалним квалификацијама": дипломе, свједочанства и други докази које је издао орган стране именован у складу са законодавним, регулаторним или управним одредбама те стране и којима се потврђује успешан завршетак стручног оспособљавања стеченог углавном у склопу стране;

(д) "надлежни орган": било који орган или орган који је страна овластила посебно за издавање или примање диплома о оспособљавању и других докумената или информација те за примање захтјева и доношење одлука из овог споразума;

(е) "регулисано образовање и оспособљавање": свако оспособљавање које је посебно усмјерено на бављење одређеном професијом и које се састоји од курса или курсева допуњених, према потреби, стручним оспособљавањем или пробним радом или стручном праксом.

(ф) Структура и ниво стручног оспособљавања, пробног рада или стручне праксе одређују се законима, прописима или административним одредбама дотичне стране или их надзире или одобрава орган одређен у ту сврху;

(г) "професионално искуство": стварно и законито обављање дате професије у оквиру стране са пуним или еквивалентним скраћеним радним временом;

(х) "стручни приправнички стаж": период стручне праксе која се спроводи под надзором, под условом да представља услов за приступ регулисаној професији, а која се може одвијати током или након завршетка образовања које води до оспособљености;

(и) "физичко лице" како је дефинисано у оквиру CEFTA-е;

(ј) "Европски систем преноса и прикупљања бодова или ECTS бодови": бодовни систем за високо образовање који се користи у Европском подручју високог образовања;

(к) Заједничка радна група за признавање стручних квалификација (JWGRPQ);

(л) CEFTA: Средњоевропски споразум о слободној трговини;

(м) RCC: Савјет за регионалну сарадњу.

Члан 4.

Учинци признања

Признавање стручних квалификација од стране примаоца омогућава физичким лицима да у тој страни добију приступ истој професији за коју су квалификовани у страни издаваоцу и да је обављају у страни примаоцу под не мање повољним условима од својих физичких лица.

II ПОГЛАВЉЕ

ПРИНЦИПИ ПРИЗНАВАЊА

Члан 5.

Правила стручне, законске или управне природе

Када се стручњак пресели, подлијеже професионалним правилима стручне, законске или административне природе која су директно повезана са стручним квалификацијама, као што су дефиниција професије, коришћење звања и озбиљна професионална несавјесност која је директно и специфично повезана са заштитом и сигурношћу потрошача, као и дисциплинске одредбе које су примјениве код стране примаоца на стручњаке који обављају исту професију код стране примаоца.

Члан 6.

Принципи аутоматског признавања

1. Свака страна ће признати доказе о формалним квалификацијама доктора медицине који дају приступ професионалним активностима доктора медицине са основним оспособљавањем и доктора медицине специјалисте, као и доктора денталне медицине и доктора специјалисте денталне медицине, као и архитекте, који су наведени у Анексу I, Анексу II и Анексу III, који задовољавају минималне услове оспособљавања из Анекса I, Анекса II и Анекса III, те ће, у сврху приступа и обављања професионалних активности, дати таквим доказима исти учинак који имају докази о формалним квалификацијама које она сама издаје.

Такве доказе о формалним квалификацијама морају издати надлежни органи у странама које их издају и морају бити пропраћени, према потреби, свједочанствима наведеним у Анексу I, Анексу II, односно Анексу III.

2. Таква ажурирања неће захтијевати измјену постојећих важних законских начела у странама у погледу структуре занимања у вези са оспособљавањем и условима приступа физичких лица. Таква ажурирања ће поштовати одговорност страна за организацију образовних система.

Члан 7.

Опште одредбе о оспособљавању

Стране ће, у складу са поступцима специфичним за сваку страну, осигурати, потичући континуирани професионални развој, да стручњаци, чије су стручне квалификације обухваћене овим споразумом, могу ажурирати своје знање, вјештине и компетенције како би одржали сигурну и дјелотворну праксу и били у току са професионалним развојем.

Члан 8.

Стечена права

Не доводећи у питање стечена права специфична за предметне професије, у случајевима када докази о формалним квалификацијама доктора медицине који омогућају приступ професионалним активностима доктора медицине са основним оспособљавањем и доктора медицине специјалисте, као и доктора денталне медицине и доктора специјалисте денталне медицине и архитекте, које имају стручњаци страна, не задовољавају све захтјеве за

оспособљавање из овог споразума, свака страна ће признати као довољан доказ доказе о формалним квалификацијама које су издале те стране у оној мјери у којој такви докази потврђују успјешно завршено оспособљавање, које је започело на датуме које ће предложити Заједничка радна група и пропраћено је потврдом у којој се наводи да су носиоци били дјелотворно и законито укључени у предметне активности најмање три узастопне године током пет година прије додјеле потврде.

III ПОГЛАВЉЕ

ПОСТУПАК ПРИЗНАВАЊА СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА

Члан 9.

Уобичајени поступак за признавање стручних квалификација

1. Страна прималац потврдиће пријем захтјева у року од 30 дана од пријема и обавијестити подносиоца захтјева о свим документима који недостају. Ако подносилац захтјева не достави допуну документације, надлежни орган ће одбацити пријаву као непотпуну, осим ако кандидат оправда разлоге пропуштања рока.

2. Поступак за испитивање захтјева за одобрење за обављање регулисане професије мора се довршити што је прије могуће и довести до прописно поткријељене одлуке надлежног органа у страни примаоцу у сваком случају у року од три мјесеца након датума када је потпуни досије подносиоца захтјева поднесен, а у тим случајевима разлици ће бити образложени у одлуци о признавању.

3. Одлука или недonoшење одлуке у року подлијеже жалби у складу са општим правилима сваке стране.

Члан 10.

Тражење помоћи

Признавање стручних квалификација обухвата могућност прибјегавања дјелотворном механизму правног лијека за подносиоца захтјева. У случају да се признање не одобри, подносилац захтјева се мора обратити органу који је састављен другачије од оног који је одбило захтјев. Тај орган ће одлучити о жалби након што је подносиоцу захтјева дао могућност да буде саслушан у разумном временском року.

Члан 11.

Документи и потврде који се могу тражити од подносиоца захтјева у складу са овим споразумом

1. Документи

(а) Доказ да је дотична особа физичко лице стране.

(б) Докази о формалним квалификацијама које омогућају приступ предметној регулисаној професији, како је наведено у Анексу I, Анексу II и Анексу III.

(ц) Доказ о стручној оспособљености у смислу члана 3. става 1. тачке (б), пропраћен потврдом надлежног органа у којој се наводи да је стручњак дјелотворно и законито ангажован у предметним активностима најмање три узастопне године током пет година прије додјеле сертификата.

(д) Када надлежни орган стране примаоца захтијева од особа које се желе бавити регулисаном професијом доказ да имају добар карактер или углед или да нису прогласили стечај, или када обуставља или забрањује бављење том професијом у случају озбиљне професионалне повреде или кривичног дјела, та страна прималац ће прихватити као довољан доказ, у односу на подносиоце захтјева из страна који желе обављати ту професију, документе издате од стране надлежних органа у страни издаваоцу, који показују

да су ти захтјеви испуњени. Ти органи морају доставити документе у року од два мјесеца.

(е) Ако надлежни органи стране која их је издала не издају документе наведене у првом подставу, ти се документи замјењују изјавом под заклетвом или, у странама у којима не постоји одредба за изјаву под заклетвом, свечаном изјавом – коју је дало дотично физичко лице пред надлежним судским или управним органом или, према потреби, квалификованим стручним органом стране издаваоца; такав орган ће издати потврду којом се потврђује вјеродостојност изјаве под заклетвом или свечане изјаве.

(ф) Ако страна прималац захтијева од свог стручњака који се намјерава бавити регулисаном професијом документ који се односи на физичко или ментално здравље подносиоца захтјева, та страна ће прихватити као довољан доказ за то документ који се захтијева у страни која издаје документ. Ако страна издавалац не изда такав документ, странка прималац ће прихватити потврду коју је издао надлежни орган у тој страни. У том случају, надлежни орган стране која их издаје морају доставити тражени документ у року од мјесец дана.

(г) Када страна прималац захтијева од стручњака да се баве регулисаном професијом,

- доказ о имовинском стању подносиоца захтјева,
- доказ да је подносилац захтјева осигуран од финансијских ризика који произлазе из професионалне одговорности стручњака у складу са законима и прописима који су на снази у страни примаоцу у погледу услова и обима покрића, та ће страна прихватити потврду у том смислу као довољан доказ које издају туђе банке и осигуравајућа друштва.

(х) Ако страна то захтијева од стручњака, мора се доставити потврда којом се потврђује непостојање привремене или коначне суспензије обављања професије или кривичних пресуда.

2. Остале потврде

Како би се олакшала примјена овог споразума, стране могу прописати да, осим доказа о формалним квалификацијама, физичко лице које испуњава тражене услове оспособљавања мора доставити потврду од надлежног органа своје или било које друге стране која их издаје у којој се наводи да овај доказ о формалним квалификацијама испуњава захтјеве наведене у овом споразуму.

3. Формат и језик

Све документе и потврде из овог члана прихватиће надлежни орган стране примаоца у формату и на језику утврђеном законодавством стране која их издаје. Страна прималац задржава право затражити од подносиоца захтјева превод докумената и потврда на једном од својих службених језика.

Члан 12.

Употреба стручних звања

1. Ако је у страни примаоцу регулисана употреба стручног звања које се односи на једну од дјелатности дотичне професије, подносиоци захтјева из друге стране, који имају овлашћење за обављање регулисане професије, користиће се стручним звањем стране примаоца, које одговара тој професији у тој страни и користиће све повезане иницијале.

2. Ако професију у страни примаоцу регулише удружење или организација, подносиоци захтјева из страна неће бити овлаштени да користе стручно звање које издаје та организација или удружење, или његов скраћени облик,

осим ако доставе доказ да су чланови тог удружења или организације.

3. Ако удружење или организација чланство условљава одређеним квалификацијама, то може учинити само под условима наведеним у овом споразуму, у односу на подносиоце захтјева из других страна који посједују стручне квалификације.

Члан 13.

Употреба академских звања

Страна прималац осигурава да се дотичним физичким лицима додијели право коришћења академских звања која су им додијељене у страни издаваоцу и њихов скраћени облик на језику стране издаваоца. Страна прималац може захтијевати да након звања слиједи назив и адреса установе или испитног одбора које је додијелило. Ако се академско звање стране издаваоца може замијенити у страни примаоцу са звањем које у потоњој страни захтијева додатно оспособљавање које корисник није стекао, страна прималац може захтијевати од корисника да користи академско звање страна издаваоца у одговарајућем облику који ће одредити страна прималац.

IV ПОГЛАВЉЕ

ДЕТАЉНА ПРАВИЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПРОФЕСИЈЕ

Члан 14.

Познавање језика

1. Страна ће, ако сматра потребним, захтијевати од пружаоца услуга који има користи од признавања стручних квалификација да има довољно знања језика потребног за обављање професије у страни примаоцу.

2. Страна ће осигурати да све контроле које се спроводе ради контроле усклађености с обавезом из става 1. буду ограничене на довољно познавање једног службеног језика те стране.

3. Свака контрола познавања језика мора бити сразмјерна активности која ће се обављати. Дотичном стручњаку допуштено је уложити жалбу на такве контроле према закону стране примаоца.

V ПОГЛАВЉЕ

АДМИНИСТРАТИВНА САРАДЊА

Члан 15.

Централни приступ информацијама

1. Стране ће осигурати да следеће информације буду јавно доступне на енглеском језику и путем контактних тачака за услуге:

(а) списак свих регулисаних професија у оквиру стране укључујући податке за контакт особу за сваку регулисану професију у складу са чланом 18. ставом 4.;

(б) захтјеве и поступке за све професије регулисане у страни, укључујући све повезане таксе које плаћају физичка лица и документе које морају доставити физичка лица;

(ц) појединости о томе како се жалити, према законима, прописима и административним одредбама, на одлуке страна донесене у вези са овим споразумом.

2. Стране ће осигурати да су информације из става 1. пружене на јасан и свеобухватан начин те да су лако доступне даљински и електронским путем те да се ажурирају.

3. Стране ће осигурати да се на сваки захтјев за информацијама упућен контактним тачкама за услуге одговори што је прије могуће.

Члан 16.

Заједничка радна група за признавање стручних квалификација

1. Заједничка радна група за признавање стручних квалификација (JWGRPQ) олакшаће и надзирати спровођење и примјену овог споразума.

2. Чланови JWGRPQ-а ће бити, између осталог, задужени за пружање информација и помоћи која је потребна у вези са признавањем стручних квалификација предвиђених овим споразумом, као што су информације о законодавству, прописима и административним одредбама које регулишу признавање стручних квалификација.

3. Опис послова JWGRPQ-а ће бити усвојен најкасније годину дана након усвајања овог споразума.

Члан 17.

Транспарентност

1. Стране ће обавијестити JWGRPQ о списку свих постојећих регулисаних професија, наводећи активности које покрива свака професија, те списак регулисаног образовања и оспособљавања те оспособљавања са посебном структуром, најкасније 18 мјесеци након доношења овог споразума. О свакој промјени тих спискова такође ће се без непотребног одгађања обавијестити JWGRPQ. Секретаријати CEFTA-е и RCC-а успоставиће и одржавати јавно доступну базу података о регулисаним професијама, укључујући општи опис активности које покрива свака професија.

2. Стране ће испитати постоје ли захтјеви према њиховом правном систему који ограничавају приступ професији или њено бављење носиоцима одређене стручне квалификације, укључујући коришћење стручних звања и професионалне активности допуштене под таквим звањем, наведене у овом члану као 'захтјеви' су компатибилни са следећим принципима:

(а) захтјеви не смију бити ни директно ни индиректно дискриминишући;

(б) захтјеви морају бити оправдани најважнијим разлозима од општег интереса;

(ц) захтјеви морају бити прикладни за осигурање постизања циља којем се тежи и не смију прелазити оно што је потребно за постизање тог циља;

(д) Стране ће обавијестити JWGRPQ о својим налазима.

Члан 18.

Принципи административне сарадње

1. Стране ће блиско сарађивати и пружати узајамну помоћ како би олакшале спровођење и примјену овог споразума. Оне осигуравају повјерљивост информација које размјењују.

2. Путем JWGRPQ -а, стране ће размјењивати информације које сматрају потребним за обављање активности према овом споразуму. Притом ће поштовати правила о заштити личних података предвиђена релевантним законодавством страна.

3. Свака страна ће размјењивати информације са другим странама путем JWGRPQ -а о процесима којима ће додјеливати или примати доказе о формалним квалификацијама и друге документе или информације те примати пријаве и доносити одлуке из овог споразума.

4. Путем JWGRPQ -а, свака страна ће дати другим странама име особе за контакт за сваку регулисану професију, која ће пружити све релевантне информације и подржати сарадњу између страна у вези са том специфичном регулисаном професијом.

VI ПОГЛАВЉЕ ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Преношење

Стране ће донијети законе, прописе и административне одредбе потребне за усклађивање са овим споразумом најкасније осамнаест мјесеци од ступања на снагу овог споразума у складу са чланом 21. Стране ће о томе обавијестити JWGRPQ.

Члан 20.

Анекси

1. Сви анекси чине саставни дио овог споразума.

2. Информације које стране морају доставити у Анексу I, Анексу II и Анексу III достављају надлежни органи и достављају се JWGRPQ -у најкасније 18 мјесеци након што овај споразум ступи на снагу у складу са чланом 21.

3. Стране ће осигурати да JWGRPQ ажурира информације наведене у Анексу I, Анексу II и Анексу III и према потреби их допуњује у складу са чланом 6. ставом 1. тачком 2. овог споразума.

Члан 21.

Ступање на снагу

1. Овај споразум подлијеже ратификацији, прихватању или одобрењу у складу са релевантним захтјевима. Службено обавјештење о ратификацији, прихватању или одобрењу ће бити похрањено код депозитара.

2. Овај споразум ступа на снагу тридесетог дана након полагања трећег службеног обавјештења о ратификацији, прихватању или одобрењу за странке које су депоновале своју службену обавијест о ратификацији, прихватању или одобрењу.

3. За сваку страну која положи своје службено обавјештење о ратификацији, прихватању или одобрењу након датума полагања трећег службеног обавјештења о ратификацији, прихватању или одобрењу, овај споразум ступа на снагу тридесетог дана након дана на који та страна положи своје службено обавјештење о ратификацији, прихватању или одобрењу.

4. Сјеверна Македонија ће дјеловати као депозитар и обавијестити све стране овог споразума о сваком обавјештењу примљеном у складу са овим чланом и било којој другој радњи или обавјештењу које се односи на овај споразум.

Члан 22.

Измјене и допуне

1. Свака страна може предложити измјене и допуне Споразума слањем писменог обавјештења депозитару. Депозитар ће ово обавјештење прослиједити JWGRPQ -у из члана 16. овог споразума.

2. Приједлози измјена и допуна усвајају се консензусом свих чланова JWGRPQ. Ови приједлози ће се упутити органу CEFTA-е надлежном за трговину услугама.

3. Након усвајања, измјене и допуне достављају се странама на ратификацију или одобрење.

4. Измјене и допуне ступају на снагу у складу са правилима и поступком из члана 21. овог споразума.

Члан 23.

Трајање и отказивање

1. Овај споразум се закључује на неодређени временски период.

2. Свака страна може, у било које вријеме, отказати Споразум слањем писаног обавјештења депозитару, који ће обавијестити друге стране о овом отказу.

3. Такво отказивање ступа на снагу шест мјесеци након датума када је депозитар примио обавјештење.

Члан 24.

Сви спорови проишавши из овог споразума рјешаваће се кроз Механизам за рјешавање спорова CEFTA 2006.

Члан 25.

Приступање страна CEFTA-е

Стране признају права било које стране CEFTA-е да приступи овом споразуму.

Споразум је састављен на енглеском језику у једној оригиналној верзији, која остаје у посједу депозитара. Свака страна ће добити један овјерени примјерак Споразума.

У Берлину, 3.11.2022. године

/Својеручан потпис/	/Својеручан потпис/
/Својеручан потпис/	/Својеручан потпис/
/Својеручан потпис/	/Својеручан потпис/

Признавање на основу усклађивања минималних услова оспособљавања

ДОКТОР МЕДИЦИНЕ

Члан 1. Основно медицинско оспособљавање

1. Упис на основно медицинско оспособљавање условљен је посједовањем квалификације или свједочанства које омогућава приступ универзитетима, за предметни студиј.

2. Основно медицинско оспособљавање састоји се од укупно најмање пет година студија, које се додатно може изразити са еквивалентним ECTS бодовима, и састоји се од најмање 5.500 сати теоретског и практичног оспособљавања које се спроводи или је под надзором Универзитета.

3. Основно медицинско оспособљавање гарантује да је дотична особа стекла слједећа знања и вјештине:

(а) одговарајуће познавање наука на којима се заснива медицина и добро разумијевање научних метода укључујући принципе мјерења биолошких функција, вредновање научно утврђених чињеница и анализу података;

(б) довољно познавање грађе, функција и понашања здравих и болесних особа, као и односа између здравственог стања и физичке и социјалне околине човјека;

(ц) одговарајуће познавање клиничких дисциплина и пракси које му дају кохерентну слику менталних и физичких болести, медицине са стајалишта профилаксе, дијагнозе и терапије те људске репродукције;

(д) одговарајуће клиничко искуство у болницама под одговарајућим надзором.

Члан 2. Специјалистичко медицинско оспособљавање

1. Пријем на специјалистичко медицинско оспособљавање условљен је завршетком и потврдом основног програма медицинског оспособљавања из члана 1. Анекса I током којег је оспособљени стекао одговарајуће знање из основне медицине.

2. Специјалистичко медицинско оспособљавање обухвата теоретско и практично оспособљавање на универзитетској или медицинској наставној болници или, према потреби, у установи за медицинску скрб коју су за ту сврху одобрила надлежна тијела.

Стране ће осигурати да минимално трајање специјалистичких медицинских оспособљавања из члана 7. Анекса I није краће од трајања предвиђеног у тој тачки.

Оспособљавање се спроводи под надзором надлежних органа. Обухвата лично учествовање доктора медицине приправника у активностима и обавезама које подразумевају предметне службе.

Оспособљавање ће се спроводити са пуним радним временом у посебним установама које признају надлежни органи. То укључује учествовање у cjелокупном низу медицинских активности одјељења на којем се оспособљавање спроводи, укључујући дежурства, на начин да специјализант сву своју професионалну активност посвети својем практичном и теоретском оспособљавању током радне седмице и током године, у складу са поступцима прописаним од стране надлежних органа. У складу са тим, та радна мјеста подлијежу одговарајућој накнади.

3а. Стране могу предвидјети, у релевантном законодавству, дјелимична изузећа од дијелова специјалистичког медицинског оспособљавања наведених у члану 7. Анекса I, која ће се примјењивати од случаја до случаја под условом да је тај дио оспособљавања похађан већ током другог специјалистичког оспособљавања наведеног у члану 7. Анекса I, за који је стручњак већ стекао стручну квалификацију у страни. Стране ће осигурати да одобрено изузеће не износи више од половине минималног трајања дотичног специјалистичког медицинског оспособљавања.

Свака страна ће обавијестити Мултилатерални одбор и друге стране о свом дотичном законодавству за таква дјелимична изузећа.

4. Стране ће издавање доказа о специјалистичком медицинском оспособљавању условљавати посједовањем доказа о основном медицинском оспособљавању из члана 7. Анекса I.

Члан 3. Врсте специјалистичких медицинских оспособљавања

Докази о формалним квалификацијама доктора специјалиста су такви докази које додјељују надлежни органи, а који одговарају, за предметно специјализирано оспособљавање, звањима која се користе у различитим странама и на које се упућује у члану 7. Анекса I.

Члан 4. Посебно оспособљавање из опште медицинске праксе

1. Пријем на посебно оспособљавање из опште медицинске праксе условљен је завршетком и вредновањем основног програма медицинског оспособљавања из члана 1. Анекса I током ког је приправник стекао релевантно знање о основној медицини.

2. Посебно оспособљавање из опште медицинске праксе која води до дојеле доказа о формалним квалификацијама издатим прије [1. јануара 2006.] траје најмање двије године на пуно радно вријеме. У случају доказа о формалним квалификацијама издатим након тог датума, оспособљавање ће трајати најмање три године са пуним радним временом.

Ако програм оспособљавања из члана 1. Анекса I укључује практичну обуку коју спроводи одобрена болница која посједује одговарајућу општу медицинску опрему и услуге или као дио одобрене опште медицинске праксе или одобреног центра у којем љекари пружају примарну медицинску његу, трајање тог практичног оспособљавања може, до највише једне године, бити укључено у трајање предвиђено у првом подставу за потврде о оспособљавању издате на дан или након [1. јануара 2006. год.].

Могућност предвиђена другим подставом ће бити доступна само за стране у којима је посебна обука из опште

медицинске праксе трајала двије године [од 11. јануара 2001.].

3. Посебно оспособљавање из опште медицинске праксе спроводи се у пуном радном времену, под надзором надлежних органа. То ће бити више практично него теоретски.

Практично оспособљавање се спроводи, с једне стране, најмање шест мјесеци у одобреној болници која посједује одговарајућу опрему и услуге, а с друге стране, најмање шест мјесеци као дио одобрено опште медицинске праксе или одобреног центра на којој љекари пружају примарну здравствену његу.

Практично образовање одвијаће се у сарадњи са другим здравственим установама или структурама опште медицине. Међутим, не доводећи у питање минималне периоде утврђене у другом подставу, практична обука може се спроводити током периода не дужег од шест мјесеци у другим одобреним установама или здравственим структурама које се баве општом медицином.

Оспособљавање ће захтијевати лично учествовање приправника у професионалним активностима и одговорностима особа са којима ради.

4. Стране условљавају издавање доказа о формалним квалификацијама из опште медицинске праксе посједовањем доказа о формалним квалификацијама из основног медицинског оспособљавања из члана 6. Анекса I.

5. Стране могу издати доказе о формалним квалификацијама из члана 6. Анекса I доктору који није завршио обуку предвиђену овим чланом, али који је завршио другу, допунску обуку, што је потврђено доказима о формалним квалификацијама издатим од стране надлежног органа. Они, међутим, не смију издавати доказе о формалним квалификацијама осим ако не потврђују знање на нивоу који је квалитативно једнак знању стеченом током обуке предвиђене овим чланом.

Стране ће, између осталог, одредити у којој мјери допуско оспособљавање и професионално искуство које је подносилац захтјева већ стекао, могу замијенити оспособљавање предвиђено овим чланом.

Стране могу издати доказе о формалним квалификацијама из члана 6. Анекса I само ако је подносилац захтјева стекао најмање шест мјесеци искуства опште медицине у ординацији опште медицине или у центру у којем доктори пружају примарну здравствену заштиту из става 3.

Члан 5. Обављање стручне дјелатности доктора опште медицине

Свака страна ће обављање дјелатности доктора опште праксе у оквиру свог домаћег система социјалне сигурности условити посједовањем доказа о формалним квалификацијама из члана 6. Анекса I.

Стране могу од овог услова изузети особе које тренутно пролазе посебну обуку из опште медицине.

Члан 6. Доказ о формалним квалификацијама из основног медицинског оспособљавања

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Орган који додјељује квалификацију	Пропратна потврда уз квалификацију	Референтни датум

Члан 7. Доказ о формалним квалификацијама за љекаре специјалисте

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Орган који додјељује квалификацију	Референтни датум

Члан 8. Називи оспособљавања из специјалистичке медицине

Страна	Назив	Назив
	Анестезија	Општа хирургија
	Минимални период оспособљавања: 3 године	Минимални период оспособљавања: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Неуролошка хирургија	Акушерство и гинекологија
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Општа (интерна) медицина	Офталмологија
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Оторијоларингологија	Педијатрија
	Минимални период оспособљавања: 3 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Респираторна медицина	Урологија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Ортопедија	Патолошка анатомија
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Неурологија	Психијатрија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Дијагностичка радиологија	Радиотерапија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Пластична хирургија	Клиничка биологија
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Микробиологија - бактериологија	Биолошка хемија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Имунологија	Торакална хирургија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Педијатрија	Васкуларна хирургија
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Кардиологија	Гастроентерологија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Реуматологија	Општа хематологија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Ендокринологија	Физиотерапија
	Минимални период оспособљавања: 3 године	Минимални период оспособљавања: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Неуропсихијатрија	Дерматовенерологија
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 3 године
	Назив	Назив
Страна	Радиологија	Дјечија психијатрија
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Геријатрија	Болести бубрега
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године

Страна	Назив	Назив
	Геријатрија	Болести бубрега
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Инфективне болести	Социјална медицина
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Фармакологија	Медицина рада
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Алергологија	Нуклеарна медицина
	Минимални период оспособљавања: 3 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Максифацијална хирургија (основно медицинско оспособљавање)	Биолошка хематологија
	Минимални период оспособљавања: 5 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Стоматологија	Дерматологија
	Минимални период оспособљавања: 3 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Венерологија	Тропска медицина
	Минимални период оспособљавања: 4 године	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Гастронтеролошка хирургија	Ургентна медицина
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 5 година
	Назив	Назив
Страна	Клиничка неурофизиологија	Дентална, орална и максифацијална хирургија (основно медицинско и стоматолошко оспособљавање)
	Минимални период оспособљавања: 4 година	Минимални период оспособљавања: 4 године
	Назив	Назив
Страна	Медицинска онкологија	Медицинска генетика
	Минимални период оспособљавања: 5 година	Минимални период оспособљавања: 4 године

Члан 9. Доказ о формалном образовању општег љекара

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Стручно звање	Референтни датум

АНЕКС II ДОКТОРИ ДЕНТАЛНЕ МЕДИЦИНЕ

Све одредбе из Анекса I су узете из ЕУ директиве 2005/36/EZ о признавању стручних квалификација.

Члан 1. Основно оспособљавање доктора денталне медицине

1. Приступ основном оспособљавању доктора денталне медицине подразумева посједовање дипломе или свједочанства које омогућава приступ, за предметне студије, универзитетима или високошколским установама нивоа који је признат као еквивалентан, код стране.

2. Основно оспособљавање доктора денталне медицине састоји се од укупно најмање пет година студија, што се додатно може изразити са еквивалентним ECTS бодовима, и састоји се од најмање 5.000 часова редовног теоријског и практичног оспособљавања које обухвата најмање програм описан у члану 4. Анекса II и који се спроводи на универзитету, у високошколској установи која пружа оспособљавање признато као еквивалентни ниво или под надзором универзитета.

3. Основним оспособљавањем доктора денталне медицине се гарантује да је дотична особа стекла следећа знања и вјештине:

(а) одговарајуће познавање наука на којима се заснива стоматологија и добро разумијевање научних метода, укључујући принципе мјерења биолошких функција, евалуацију научно утврђених чињеница и анализу података;

(б) одговарајуће познавање конституције, физиологије и понашања здравих и болесних особа те утицаја природног и друштвеног окружења на здравствено стање човјека, у мјери у којој ти фактори утичу на стоматологију;

(ц) одговарајуће познавање грађе и функције зуба, уста, вилице и припадајућих ткива, здравих и болесних, те њихов однос према општем здравственом стању те физичком и социјалном благостању пацијента;

(д) одговарајуће познавање клиничких дисциплина и метода које доктору денталне медицине дају кохерентну слику аномалија, лезија и болести зуба, уста, вилице и припадајућих ткива те превентивне, дијагностичке и терапијске стоматологије;

(е) одговарајуће клиничко искуство под одговарајућим надзором.

Овим оспособљавањем се стичу вјештине потребне за обављање свих активности превенције, дијагностике и лијечења аномалија и болести зуба, уста, вилице и припадајућих ткива.

Члан 2. Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине

1. Пријем на специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине зависи од завршетка и валидације основног оспособљавања доктора денталне медицине из члана 1. Анекса II.

2. Специјалистичко оспособљавање доктора денталне медицине обухвата теоретску и практичну наставу на универзитетском центру, у наставном и истраживачком центру за лијечење или, према потреби, у здравственој установи коју су за то одобрили надлежни органи.

Редовна специјалистичка стоматолошка предавања морају трајати најмање три године и надзираће их надлежни органи. Они ће укључивати лично учествовање доктора денталне медицине који се обучава да буде специјалист за дјелатности и одговорности дотичне установе.

3. Стране ће издавање доказа о специјалистичком оспособљавању доктора денталне медицине условљавати посједовањем доказа о основном оспособљавању доктора денталне медицине из члана 5. Анекса II.

Члан 3. Обављање професионалне дјелатности доктора денталне медицине

1. За потребе ове директиве, професионалне дјелатности доктора денталне медицине су дјелатности дефинисане у ставу 3. и које се спроводе према стручним квалификацијама наведеним у члану 5. Анекса II.

2. Професија доктора денталне медицине заснива се на оспособљавању доктора денталне медицине из члана 1. и 2. Анекса II и представља посебну професију која се разликује од осталих општих или специјализованих медицинских професија. Обављање дјелатности доктора денталне медицине захтијева посједовање доказа о формалној оспособљености из члана 5. Анекса II.

3. Стране ће осигурати да доктори денталне медицине уопштено имају приступ и обављају активности превенције, дијагностике и лијечења аномалија и болести које захватају зубе, уста, вилице и припадајућа ткива,

узимајући у обзир регулаторне одредбе и правила струковне етике на референтне датуме из члана 5. Анекса II.

Члан 4. Студијски програм за докторе денталне медицине

Студијски програм који води до доказа о формалној квалификацији у стоматологији укључује минимално следеће предмете. Један или више ових предмета може се предавати у контексту других дисциплина или у вези са њима.

А. Основни предмети: Хемија Физика Биологија	Б. Медицинско-биолошки предмети и општи медицински предмети: Анатомија Ембриологија Хистологија, укључујући цитологију Психологија Биохемија (или психолошка хемија)	Ц. Предмети који су директно повезани са стоматологијом: Протетика Стоматолошки материјали и опрема Конзервативна стоматологија Превентивна стоматологија
	Патолошка анатомија Општа патологија Фармакологија Микробиологија Хигијена Превентивна медицина и епидемиологија	Анестетици и седација Орална хирургија Посебна патологија Клиничка пракса Педодонција Ортодонција Пародонтологија Дентална радиологија
	Радиологија Физиотерапија Општа хирургија Општа медицина, укључујући и педијатрију Оториноларингологија Дерматовенерологија Општа психологија – психопатологија – неуропатологија Анестезија	Дентална оклузија и функција вилице, Професионална организација, етика и законодавство Социјални аспекти стоматолошке праксе Праксе праксе Максилофацијална хирургија

Члан 5. Доказ о формалним квалификацијама доктора денталне медицине

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Орган који додјељује доказ о квалификацији	Пропратна потврда уз доказ о квалификацији	Стручно звање	Референтни датум
--------	-----------------------------------	--	--	---------------	------------------

Члан 6. Доказ о формалним квалификацијама доктора специјалисте денталне медицине

Орална хирургија

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Орган који додјељује доказ о квалификацији	Референтни датум
--------	-----------------------------------	--	------------------

Ортодонција

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Орган који додјељује доказ о квалификацији	Референтни датум
--------	-----------------------------------	--	------------------

АНЕКС III АРХИТЕКТ

Члан 1. Оспособљавање архитеката

1. Оспособљавање архитекте се састоји од:

(а) најмање укупно пет година редовног студија на универзитету или сличној наставној установи, што доводи до успјешног полагања испита на универзитетском нивоу;

2. Архитектура је главна компонента студија из става 1. На студију мора бити успостављена равнотежа између теоретских и практичних аспеката архитектонског оспособљавања и мора се гарантовати бар стицање следећих знања, вјештина и компетенција:

(а) способност израде архитектонских пројеката који задовољавају и естетске и техничке захтјеве;

(б) одговарајуће познавање историје и теорија архитектуре и сродних умјетности, технологија и хуманистичких наука;

(ц) познавање ликовних умјетности као утицај на квалитет архитектонског обликовања;

(д) одговарајуће познавање урбаног дизајна, планирања и вјештина укључених у процес планирања;

(е) разумијевање односа између људи и грађевина, између грађевина и њихове околине, те потребе повезивања грађевина и простора између њих са људским потребама и мјерилима;

(ф) разумијевање професије архитекте и улоге архитекте у друштву, посебно у припреми задатака који узимају у обзир друштвене факторе;

(г) разумијевање метода истраживања и припреме задатка за пројекат;

(х) разумијевање конструкцијског дизајна те конструкцијских и инжењерских проблема повезаних са пројектовањем зграде;

(и) одговарајуће познавање физичких проблема и технологија те функције грађевина како би им се осигурали унутрашњи услови удобности и заштите од климатских прилика, у оквиру одрживог развоја;

(ј) потребне вјештине пројектовања како би се задовољили захтјеви корисника зграде унутар ограничења прописаних факторима трошкова и грађевинским прописима;

(к) одговарајуће познавање индустрија, организација, прописа и поступака укључених у преводње концепата пројекта у грађевине и интеграција планова у cjелокупно планирање.

3. Број година академског студија из става 1. може се додатно изразити еквивалентним ECTS бодовима.

Члан 2. Обављање професионалне дјелатности архитеката

1. У смислу овог споразума, професионалним пословима архитекте сматрају се послови који се редовно обављају под стручним звањем 'архитект'.

Члан 3. Доказ о формалним квалификацијама архитекте

Страна	Доказ о формалним квалификацијама	Орган који додјељује доказ о квалификацији	Пропратна потврда уз доказ о квалификацији	Референтна година
--------	-----------------------------------	--	--	-------------------

Овим потврђујем да је претходни текст вјеродостојна копија оригиналног Споразума о признавању стручних квалификација доктора медицине, доктора денталне медицине и архитеката у контексту Средњоевропског споразума о слободној трговини, потписаног у Берлину, 3. новембра 2022. године, који је депонован у Архиву Министарства вањских послова Републике Сјеверне Македоније.

/Својеручан потпис/

Natasha Deskoska

Замјеник директора

Управа за међународно право и конзуларне послове
Министарство вањских послова Републике Сјеверне Македоније

Скопље, 5. децембра 2022. године

/Печат:

РЕПУБЛИКА СЈЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
МИНИСТАРСТВО
ВАЊСКИХ ПОСЛОВА
СКОПЈЕ/

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-3445-71/23
27. новембра 2023. године
Сарајево

Председавајући
Жељко Комшић, с. р.

16

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH broj 01,02-21-1-2105/23 od 31. oktobra 2023. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 9. redovnoj sjednici, održanoj 27. novembra. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O INVESTICIJSKOM GRANTU ZA PODRŠKU PROJEKTU VODOSNABDIJEVANJA I SANITACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA) II IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE INVESTICIJSKE BANKE

Члан 1.

Ratifikuje se Sporazum o investicijskom grantu za podršku Projektu vodosnabdijevanja i sanitacije u Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) II između Bosne i Hercegovine i Evropske investicijske banke, koji je potpisan 22. maja 2023. godine u Sarajevu i 15. juna 2023. godine u Luksemburgu, na engleskom jeziku.

Члан 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

SPORAZUM

O INVESTICIJSKOM GRANTU ZA PODRŠKU PROJEKTU VODOSNABDIJEVANJA I SANITACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA) II IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE INVESTICIJSKE BANKE

Sarajevo, 22. maja 2023. godine
Luksemburg, 15. juna 2023. godine

OVAJ SPORAZUM O INVESTICIJSKOM GRANTU ZAKLJUČEN JE IZMEĐU:

BOSNE I HERCEGOVINE

koju predstavlja Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, a u ime Ministarstva ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Zoran Tegeltija,

prve ugovorne strane,

(Korisnik)

EVROPSKE INVESTICIJSKE BANKE

sa sjedištem na adresi 98-100 blvd Konrad Adenauer, Luxembourg, L-2950 Luxembourg, koju predstavlja šef odjela Matteo RIVELLINI i šefica odjela Helen WILLIAMS,

druge ugovorne strane,

(Banka)

svaka zasebno Ugovorna strana, a zajednički Ugovorne strane.

BUDUĆI DA:

A. su dana 18. 08. 2008. godine, Korisnik, Federacija Bosne i Hercegovine (Federacija BiH) u svojstvu Zajmoprimca i Banka zaključili ugovor o finansiranju (EIB Serapis br. 2006-0272; FI br. 24.569), pod uslovima i odredbama definiranim ugovorom (FBiH Ugovor o finansiranju) u vidu kredita u ukupnom iznosu od 60.000.000,00 EUR (šezdeset miliona eura) (FBiH kredit), s ciljem podrške ulaganjima u infrastrukturu za vodosnabdijevanje i sanitaciju koja promoviraju lokalne vlasti u Federaciji (FBiH Projekat).

Prema procjeni Banke, ukupni troškovi FBiH Projekta iznose 121.300.000,00 EUR (sto dvadeset jedan milion i tristo

hiljada eura), a Korisnik i Federacija BiH su izjavili da ga namjeravaju finansirati na sljedeći način:

Izvor	Iznos (u milionima eura)
Kredit Banke	60,0
Vlastita sredstva entiteta ili krajnjih korisnika	40,3
IPA 2008	2,9
IPA 2009	10,8
WBIF Općina Jajce	1,5
Sredstva SIDA-e	2,9
Investicijski grant IPA 2018	2,9
UKUPNO:	121,3

B. su dana 22. 09. 2010. godine, Korisnik, Republika Srpska (Republika Srpska, a zajedno s Federacijom, Posrednici), u svojstvu zajmoprimaca i Banka zaključili ugovor o finansiranju (EIB Serapis br. 2008-0556; FI br. 25.741) pod uslovima i odredbama definiranim ugovorom (RS Ugovor o finansiranju, a zajedno s FBiH Ugovorom o finansiranju, "Ugovori o finansiranju") u vidu kredita u ukupnom iznosu od 50.000.000,00 EUR (pedeset miliona eura) (RS kredit), a zajedno s FBiH kreditom, Krediti) s ciljem pružanja podrške ulaganjima u infrastrukturu za vodosnabdijevanje i sanitaciju koja promoviraju lokalne vlasti u Republici Srpskoj (RS Projekat, a zajedno s FBiH Projektom, Projekti).

Prema procjeni Banke, ukupni troškovi RS Projekta iznose 100.000.000,00 EUR (sto miliona eura), a Korisnik i Republika Srpska su izjavili da ga namjeravaju finansirati na sljedeći način:

Izvor	Iznos (u milionima eura)
Kredit Banke	50,0
Vlastita sredstva entiteta ili krajnjih korisnika	30,9
IPA 2010 (Dio I i Dio II)	12,4
SIDA	3,2
WBIF (Zvornik)	0,6
Investicijski grant IPA 2018	2,9
UKUPNO:	100,0

C. su dana 27. 12. 2007. godine, Korisnik i Banka potpisali okvirni sporazum kojim se uređuju aktivnosti Banke na teritoriji Bosne i Hercegovine koji je na snazi i ostaje na snazi tokom perioda trajanja ovog sporazuma (Okvirni